

אגודה ושמה קוצר - דיקנו של זור הקרבות

העולם הזה

האחיר: 350 פרומה | ה' אייר תש"ו | 27.4.1955 | שני 18 | עמ' 915

הדור של תש"ח — הוא דמה לסנה הבורע, ובו רוח הקודש. אך שלא כמו הסנה הקדוש שדיבר אל משה בן-עמרם, סנה זה אוכל בלהבותיו של עצמו.

היה זה כאילו נועד, מן הרגע שהפליט את קריאתו הצהולת הראשונה בראותו את אור העולם, לקראת התפקיד של יומו האחרון. כל חייו עמדו בסימן חזק-הכוח. בגן-הילדים, בבית הספר העממי, בתנועת-הנוער ובמחתרת, כמעט בעל כורחו ושלא מדעת, נדחף אל יום ההגשמה. הוא היה כאחד מאותם הקליעים החד-שים המוצאים בעצמם את המטרה — והמשמידים את עצמם יחד עם המטרה. וזאת היתה גדולתו של הדור. וזאת היתה הטרדינה שלו. הוא היה מגש הכסף, עליו ניתנה המדינה. אבל הוא לא קבע את דמות המדינה. הוא היה הקוצר. והוא עצמו היה הקציר שנקצר.

על קברו של אחד מוחיטי עין-חרוד מת-נוססת סימנה: "גופלים ההולכים ראשונים". חוק אכזרי. חוק ששבר את דור תש"ח. בכל מלחמה שולטת תורת-הסיכויים, והיא פועלת בחוקיות-של-כרול נגד המתנדבים ה-הולכים בראש. הם העומדים בקרב הראשון, השני, השלישי, העשירי והחמישי. בספר החיים-והמוות מצטבר חשבון גדול לחיבתם. אחדים מהם מצליחים לרמות את מנהל-הפג' קסים העליון, והם חיים היום בטעות. ה-אחרים הרבים משלמים כיושר את המחיר המלא.

המסכם את חשבון החללים של מלחמת-תש"ח, יגיע לסיכום גדול — גדול מאד ב-השואה למספר הדל של בני דור תש"ח. אולם גם חשבון זה כוזב ומטעה. כי לא חשוב רק כמה נהרגו. חשוב עוד יותר מ-י נהרג. נהרגו ההולכים בראש. הטובים שביניהם.

נפלו המתנדבים. נפלו בעלי ההגינות ה-מובנות-מאליה. נפלו בעלי האופי המוצק. ה-מלחנים והמשוררים שהלכו לשיר בשורות, לצידם של פועלי-מוסך ועובדי-מלחה. המנ-היגים הטבעיים, יוצרי הסגנון, מעצבי הדמות בכוח המופת האישי.

בכל עם ישנו מעוט יוצר, מעוט המטביע את חותמו על הכלל. אין הוא מאורגן בשום מפלגה או מוסד, אין הוא נושא סימני היכר ודרגה — זולת את דרך חייו. בניו אינם מר-פיעים בכותרות העיתונים, אינם נואמים ב-פרלמנטים. הם האנשים היודעים, בלי צו והסבר, מה הדבר הנכון, ההגון, המוסרי, שיש לעשותו. הם האוצר הלאומי החשוב ביותר, היקר מפי ומדולארים. והם האוצר הראשון המועלה כובד על מזבח המלחמה.

הם היו מעוט, גם בדורם. אולם הם היו המעוט המדריך והמנחה. כאשר נגדעו הם, איבד דור תש"ח את הכוח להטביע את חות-מו על המשך ההיסטוריה, על המדינה.

אולי כאן ההסבר לכה הרבה מן המתרחש מאז. למדינה שהיה על המענק במקום על יגיע כפיה. לשחיתות חסרת-הבזושה המוצצת את דם המדינה בפרהסיה, מבלי לטרוח אף לכסות את מעשיה. לאבדן רוח-הקודש שהכ-ניכה תוכן וטעם גם למעשים קטנטנים ואמ-רים כשק, שנתנה לעם את התחושה שהוא עם גדול ויוצרי-ההיסטוריה.

אישם כבה ניצוץ. אולי הוא קבור בקב-רם של אריה קוצר ורעיו.

שמו של אריה קוצר חרות על מצבה ב-קרבת חוליקא, המודיעה לנוסעים בכביש: "ההלך בדרך לנגב — וזכור אותו!". הנה, גם זה סמלי: המדינה בנתה כביש חדש, קצר יותר, רחוק מן המצבה. הירד כיום לבאר-שבע, לסדום ולאיילת שוב אינו רואה אותה כלל. הכביש אשר ליד המצבה, עליו נשפך דם כה רב, הפך כביש צדדי.

אולי באמה אסור להסתכל אחורה. אולי באמת הקברים שייכים רק להורים השכולים; ואנחנו כולנו, החיים, חייבים להינתק מהם. שהרי החיים נמשכים, והמלחמה נגמרה מזמן, והנה קם דור חדש שלא ידע את אריה.

ורק פעם בשנה כנאה לעם הגון, נניף את הדגל, נתקע בחוצרה ונוכור, רשמית, לפי

טכס ערוך מראש ומתוכנן כראוי. את החללים אשר נפלו במלחמת השחרור של תש"ח. בכל זה יש הגיון.

אך דומה שהגיון כוזב הוא. דומה שבעמדנו במבוי סתום, כדאי לחזור אל הקברים ולל-מוד מן התורה הקבורה בהם. מעל לצריחה המרשישה, הממלאה כיום את חלל המדינה בשאגת הרמקולים המבשרים את הלא-כלום, את ריקנות-הלב ואת אפסות-המחשבה, את האנוכיות העקרה ואת סימטום המפלגות — הנה לוחש באוזנינו הקול מן הסנה שבצר ואיכל ושוב איננו אלא בלבנו.

אחד הימים יקום הסופר ויבקש לתאר בסמליות נוקבת את הרגע הגורלי, עת היתה דמות המדינה מונחת על כפות המאזניים ונפלה ההכרעה שהטביעה את חותמה על דור שלם.

אם ירצה, יוכל להתחיל בתאורו כך:

ההכרעה נפלה ביום רגיל אחד בקיץ 1948. בכל החזיתות הגיעו הקרבות לשיאם. במרחק של חצי שעה נסיעה מתל-אביב עמד המצרי, מוכן ומשורין.

אותו יום הופיע ברחובות העיר, לביקור חסוף, גבר גבוה, רוה, אשר צווארו הקצר והאופייני כמעט השווה לו דמות של גיבן. הוא לא נשא שום סימני דרגות. במקום אשר ממנו בא לא היה זקוק לכך: מספר-הפלוגה אריה קוצר היה אגדה חיה ופניו כמעט הסכו ל-סמל חטיבתו.

אריה קוצר שוטט בתל-אביב. הוא ראה את המוני הנוער הבריא שמילאו את העיר, ללא מטרה נראית-לעין — והוא זכר את פלוגתו שכמעט הושמדה כליל כמה ימים לפני כן. הוא ראה את קציני העורף החדש, מגולחים ל-משעל, לבושים הדר, חזורים חשיבותם — והוא זכר את מספר-המחלקות, שיצאו ל-קרב חיזורים מחוסר-שינה ואדומי-עיניים. הוא ראת את הפקידים החדשים של המדינה שקמה זה עתה, מצויינים בכל טובות-ההנהא ש-מעמד שליט חדש, קריזלרים צמודים ומז-כירות-פרטיות צמודות לא פחות — והוא זכר את מלחמתו למען זוג נעלים אחד ל-אחד מחייליו. הוא ראה את רכוש המיליונים שנושרד בפרהסיה, בחסות האחראים, מן הערים הנטושות — והוא זכר את גופות פקדיו שנפלו בכיבוש ערים אלה.

אולי הרגיש אריה קוצר ברגע זה שאין הוא חשוב כלל. אולי הרגיש כי הלך האדיר של הימים האחרונים יחלוף מבלי להשאיר אחריו הד וזכר — מלבד כמה שירים אידיאלי-טיים בנוסח "היו ימים", אולי הרגיש כי תורת-החיים של דור שלם, דורו שלו, שוב לא תיזכר אלא כאפיזודה רומנטית חולפת, שאבד עליה הכלת.

לו נחבקש אריה קוצר באותו רגע לפרט ולהסביר מה הם הערכים שעליהם היתה מוש-תתת חזיתו הגדולה, ושעליהם היה רוצה להקים את המדינה החדשה, היה מן הסתם מנגמם ומחורש.

אולם בלבו הם היו ברורים לחלוטין, כי הוא נהג על פיהם. במרכזם עמדה האמונה הפשוטה והמוחלטת באדם הקטן והאלמוני, האמונה שיש לספח אותו ולפנות אל הטוב שבו, האמונה שבמשטר הנכון יגדל וית-רומם.

מכאן האמונה בהתנדבות ובמתנדב: שכל אדם חדר כבוד עצמי יפעל על פיו, אם יראה את מנהיגו הולך לפניו, ראשון בצרה ורא-שון בהקרבנה.

מכאן האמונה שאין שום ערך למסגרות-שליכפיה, לא במרות האזרחית ולא במשמעת הצבאית, אם אין הן בנויות בראש וראשונה על רצונו החופשי והכרתו הצלולה של האדם.

אולי טוב שלא השמיע את הדברים כי אפי-לו אז, בתל-אביב-שעל-שפת-החזית. בבירתה הזמנית של המדינה הלוחמת על נפשה, בעצם ימי הקרבות שטרם הוכרעו, היו מצל-צלות המלים כפספוסיו של ילד, והיו רוב המאזינים מחזיקי-השרה טופחים על כתפו ברחמנות אבהית: "עוד תתבגר, חביבי!"

כי: "עכשיו יש לנו מדינה..." כי: "עברו ימי הפרטיזנים..." כי: "התומר האנושי הש-תנה..."

היתה זאת הפגישה בין שני עולמות, שלא הבינו איש את רעהו. הם דיברו, כאילו, ב-שפה אחת — אולם למלים היתה משמעות שונה בפיהם.

היה זה סמלי שאריה קוצר מה בצורה כה מורה ותסרת-הכלית, חודשים אחרי קום המדינה. היה זה כאילו רצה הגורל שהאיש יעבור מן העולם יחד עם התקופה שהוא היה נציגה האופייני ביותר, שהרי לא קוצר המת, ולא הקוצרים האחרים שנשארו בחיים, הטי-ביעו את חותמם על המדינה הוותק שקמה בצלמם.

הדור של תש"ח — פוליטיקאים משלמים לו מס'לשון ופזולים לעבר הרוח הפוליטי; המפלגות מתקוטטות ביניהן בהשתלל כל אחת מהן להוכיח שהיא ורק היא, מייצגת אותו. אולם מי זוכר אותו באמת — מלבד ההורים השכולים ביום העצמאות להתחיל עם קבר בניהם?

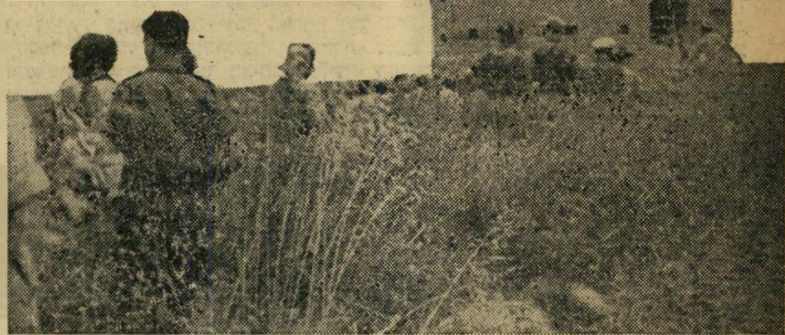
"אנחנו ניצחנו במלחמה"

בעצדות כל עזת 1955

בצעד זה סמלי שאריה קוצר מה בצורה כה מורה ותסרת-הכלית, חודשים אחרי קום המדינה. היה זה כאילו רצה הגורל שהאיש יעבור מן העולם יחד עם התקופה שהוא היה נציגה האופייני ביותר, שהרי לא קוצר המת, ולא הקוצרים האחרים שנשארו בחיים, הטי-ביעו את חותמם על המדינה הוותק שקמה בצלמם.

לרגלי הפילבוכס של אישדוד נג-
מרה פלוגת-קוצר, ונגמר גם קוצר
עצמו ו"שרידי הפלוגה, שראו פעם
את המפלצת לאור הראקטות ה-
המצריות הירוקות, עורכים (בתמו-
נה) אזכרה למפקדם האהוב עליהם.

אגדה ושמיה קוצר

לסיביר. האם, רות, עבדה עבודה גופנית
מפרכת בחקלאות כדי לפרנס את שני בניה
בתנאי רעב. ארבע שנים קשות אלה, עד
חזור האב, היו שנים קשות, והן הטביעו
את חותמן על חי הילד. המצב לא הוטב
בהרבה גם כשחזר האב, נאלץ לעבוד כפועל
פשוט בבית-חרושת.

כשעברה המשפחה לארץ, בשנת 1932,
בעקבות הסב שכבר הכה בה שרשים ודאג
לסרטיפיקאט, היה האב נכה, צולע על רגל
אחת. אולי בשל כך זכה להיות אחד מאחרוני
הציגונים שהורשו לצאת מברית-המועצות. הוא
הביא עמו החלטה אחת: לא לתת לבניו
להיות סוחרים, לשלחם לעבודה יצרנית
בגיל צעיר. הבכור, יונה, יצא לעבודה בגיל
15. אריה, הבן השני, החל עובד — כרבים
מבני דורו — כבר בגיל 14, השתלם בערבים
בבית-הספר המקצועי מקס פיין.

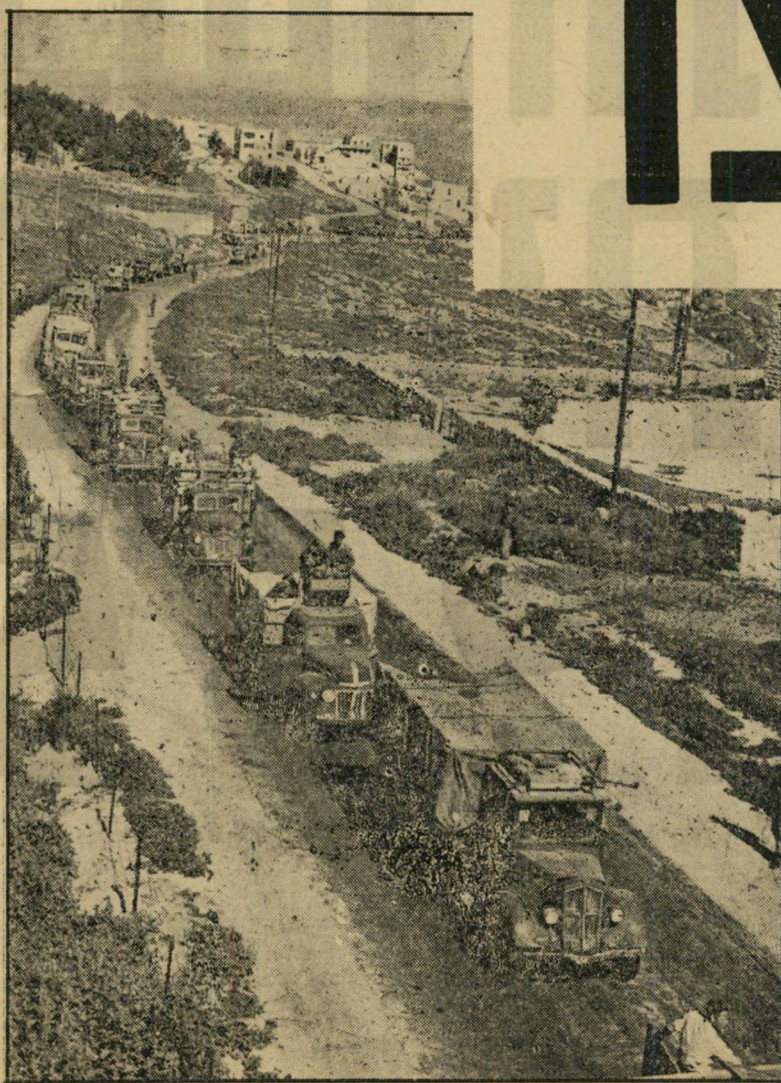
יחד שקם וביישן

ככל ילד, השווה אריה מן הסתם את צורתו
החיצונית לדמותם של הנערים הצבריים,
זקופי-הקומה ושופעי-הבריאות, הפך נער
שקט ומכוסס בעצמו. אותו זמן החל קורא
בספרים רציניים יותר מן הנהוג בגילו, אולי
ראה את עצמו בחלומותיו כגבר המגן על
החלשים, משנה את העולם, מחסל את אי-
הצדק ואי-השוויון. גם את חבריו בחר לפי
מתכונת פשוטה זו.

מספר יוסף פרוינה, ידידו הקרוב ביותר
משך שנים רבות: "יחסיו התחילו בשנאה.
הלכנו מכות. עד שפעם ראינו שעושים אי-
צדק למישהו. יצאנו שנינו להגן עליו. מאותו
רגע התחילה בינינו חברות גדולה, שאר
אפשר היה להפרידה..."

נער כזה לא יכול היה לשבת בבית, איש
לנעשה מסביבו. היה זה דבר מובן מאליו
לילד מרחוב הקישון, בסוף שנות השלושים,
לחפש לעצמו בית רוחני, מקום בו יוכל
להכין את עצמו לחיים של מאבק למען
אידיאל. אריה קוצר בן ה-14 בחר בתנועת
השומר-הצעיר.

האיש שעתידי היה להתגלות כמנהיג טבעי,
לא בלט כלל בחוג השומרים הקטנים. "ילד
קטן-קומה, רזה, ביישן, נחבא אל הכלים,"
זוכר אחד מחבריו, גדעון אילת מבית-אלסא
-הוא התבלט דווקא בשלל השאור שרר
האש

נקודת השיא של חי אריה קוצר. הגיעה שעה שפיקד על שיירת-ענק זו, שהביאה תחמושת
ומזון לירושלים הנצורה — השיירה האחרונה שעברה בשלום בדרך הישנה של לטרון.

רחוב הקישון, תל-אביב, הוא כיום רחוב
מוזנח, רחוק מדירות הפאר של הצפון הבור-
גני. לפני עשרים שנה עזר היה קרוב למרכז
העיר. בניו לא הרגישו הרגשה של קיסוח
או עוני. בעיניהם היתה זאת "שכונה" ככל
שאר ה"שכונות".

אחד מילדי השכונה היה נער גבוה, רזה,
כמעט מכוער. הקו הבולט הראשון בגופו
היה חוסר צוואר — הראש היה כמעט
מחובר לגוף, כאילו היה כפוף. הוא היה
ילד נורמלי: שיגן, קצת "שליגר", ראש
של חבורה.

בבית-הספר לבנים, ברחוב אחד-העם, בלט
בהתעמלות יותר מאשר בלימודים. אולם יותר
מכל ציין את אריה קוצר הקטן קו אחד:
הוא לא סבל אי-צדק. בבית-הספר, בשכונה,
היה מרים את אגרופיו לעתים קרובות, ותמיד
מאותה סיבה: להגן על אחד חלש, אשר
לדעתו נעשה לו עוול.

אבא בסיכר

תופעה זו גירתה את סקרנותו של מחנכו,
המורה שיף (אביהם של הסופר מידד שיף
ואיש-המשטרה ישורון). הוא ביקר בדירה
הצרה ברחוב הקישון, ללא סיבה נראית
לעין. לבסוף נאלץ להודות: "באתי לראות
מדוע הוא מדבר כל כך הרבה על הצדק..."

לו חקר שיף בילדות תלמידו, היה מגלה
את הסיבה. אריה גולד בעיר סלוצק, ברוסיה
הלכנה, בספט 1924. אביו, דויד, היה סוחר
מצליח. שאר עשרת הדודים הלכו ללמוד
רפואה או הנדסה. אולם האב עצמו הלך
בדרכי הסב, הוסיף לדאוג לפרנסת המשפחה.

המשטר הסובייטי לא אהב יסודות בלתי-
יצרניים. כשאריה היה בן שלוש. נשלח האב

לנוכח המכלצת האיומה

רק לעתים רחוקות ראינוהו פורץ בצחוק חופשי... הוא היה משתתף ברצון בכל מעשה תעלול אך לעולם לא היה יונם בשטח זה... בשיתות הארוכות בקבוצה ובגודל רק לעתים נדירות לקח חלק פעיל. הוא ישב והקשיב.

לא היה זה שקט של ארישות, אלא כוחו העצור של נער ביישן, בלתי בטוח בעצמו, כי להיטורו לתנועה היתה אינסטינקטית ביותר: כמעט בכל יום בא מדרום תל-אביב לקן בצפון. איש לא ידע מה נעשה בתוכו. רק כעבור שנים אמר פעם לגידי, מפקד הגדוד השלישי של הפלמ"ח, כי תקופת חברותו בתנועה היתה התקופה הפוריה ומלאה החיות ביותר בחייו. בכל זאת לא הזכיר מעולם לסקודי שהיה חניך השומרי-הצעיר, וכולם שמעו על כך רק אחרי מותו.

סדרין מוצק'גו

תנועת-הנוער פתחה עולם חדש לאריה קוצר. זאת לא היתה הסביבה המציגה רק דרישות, כמו המורה. זאת לא היתה גם השכונה בו היה החוק חופשי לכפות את רצונו על החלש. המדריך היה חבר, שעזר לנער לעשות את אשר רצה לעשות, לפתח בו את תכונותיו היפות, למצוא את עצמו חבר אהוד ומקובל בחברה.

המדריך נמנע לקומה ומוצק'גו הפך דוגם וסמל. כל הנערים חיזקו כל תנועה מתנועותיו, התלבשו כמותו, סיגלו לעצמם את דרך הילוכו. כל ילד טרח עד שהשיג את אותה התנועה הרחבה. הנער אריה לא ידע כי ברבות הימים יפגוש את אותו המדריך שנית, במסיבות שונות מאד. כי אז כבר היה "מאירקה" דוידון, איש משק אילון, קצין המבצעים של חטיבת גבעתי.

היתה זאת תקופה יפה לקוצר, יפה לדורו, יפה לארץ. מאורעות-הדמים כמעט נסתיימו. נערים ונערות פשוט על פני הארץ, ברגליים, באופניים ובטרמפים, בקבוצות קטנות של שלושה-ארבעה, ליריחו, חברון, בית-שאן. לטרמפסטים הצעירים היה יריד קשיש — אביו של אחד הנערים בתנועה, שהיה מוכן תמיד לקחת במכוניתו גם יותר בן המכסה המותרת. איתו כל טרמפס היה בבחינת ה"פתקה וגילוי". כי איתו אפשר להגיע לכל מקום, וכל המקומות פתוחים לפניו. האב: איש חרוש-פנים משדרות רוטשילד, בשם אליהו גולומב.

סיפר חבר: "זכורני את אריה בסיוול מעלית לעמק, ומשם לגליל התחתון וגניסור, צפת, הגירמאק, אלון, חניניה, חיפה. חושבני שמשאש יותר לא ראתיו עד כה. התכרבלנו יחד תחת שמיכה לפנות בוקר והשקפנו על הוויחה מעל לגירמאק. כדרכו לא הרבה במלים. עיניו זהרו, הוא חיך ורק הפליט: 'יופי!'"

נשר על פני האינפסה

מקרה אחד, שנשתמר בזכרוננו של חבר: אברהם יופה, מאנשי היגייני, סיפר מסביב למדורה, בחולות אשר מצפון לשדה-התעופה של תל-אביב, סיפורים על אותו אנגלי מוזר. שני חבריו של אריה נשתהו מרחוק, כשי' לפתע הגיע אליהם אריה בריצה: "בואו מהר, שמעו מה מספר אברהם!"

אברהם סיפר על המסע-הארון של הצבא האדום הסיני מן הדרום לצפון, שאו הלהיב את דמיון הנוער בארצות רבות. מתות כילו יושב אריה קוצר, מואר עליידי המדורה, מקשיב לסיפור על התיילים האדומים שלא יכלו לעבור את האיגנטסה על הגשר, שהיה בתחום האש של האויב, אלא עברו מתחתה, בהיתלם ביניהם כקורות. כאשר הפתיעו התיילים האדומים בסיפור את המשמר, פרץ צחוק קולני מגרוננו של אריה, דבר נדיר, כמעט יוצא דופן. בצחוק זה הרגלה אופיו של אריה — הודותיה המוחלטת עם מחול-ליהם של מעשי-גבורה שנואו לו כצוריקה. אריה קוצר רצה להיות אחד מהם.

70 כדורי רובה

מן השומרי-הצעיר היה המעבר להגנה כמעט בלתי-מורגש. יחידת הנערים נקראה או "קשר", עסקה בעיקר בהעברת "קשרים" באופניים או ברגל בין עמדות ההגנה. אופניו של אריה היו מפורסמים: "טרנטה מחור" בנת" ששיקפה יפה את מצבה הכלכלי הירוד של משפחת קוצר, שהחזיקה או חנות-מכולת קטנה במרכז המסחרי.

ב-1941 הפך ה"קשר" לגדנ"ע, וכעבור

לקורס המסכפים בפקודו של יצחק פינדיק, אחד המורכבים היה צעיר ממושקף בשם צ'רה, שדמה לסטודנט. בשביל אריה קוצר התחילה הקופה חדשה.

היה זה כאלו נבט פתאום הורע שנטמן בשקט כה רב בקרקע רוחו. הילד המכונס, שספג לתוכו את הוי תנועת-הנוער בצמא כה לוהט, נתגלה כמדריך מצוי.

לא היה זה כשרון שנפל מן השמיים. הגדיר אותו כעבור שנים רבות, אחד ממפקדיו בימי הקרבות: "אני לא חושב שהיה לו יותר כשרון מאחרים. אבל הוא היה מוכן לתת את כל מה שהיה לו."

תיאר אותו חבר בשורות מדריכי הגדנ"ע: "הוא היה בן-אדם. אנשיו התקשרו אליו. הוא לא חסך מעצמו דבר, לא דרש מאחרים מה שלא היה מוכן לתת בעצמו. קפדן, אבל בגבולות."

היה זה עולם מסודר, ברור, בעל תכלית קבועה, ערכים מובנים מאליהם. משך היום עבד אריה כחרט בבית-החרושת לפיד. בערב בים הדין את חניכיו וחניכותיו בתרגילי סדר, אקדחים. ביום הששי ובשבת נערכו מסעות באזור תל-אביב, לרוב למולדת ול-חוסמה, מדרום לחולון, לצורך אמונים ברובי-נוטרים. תוך כדי כך הרבינו "ציונות" לפי ההורכה שניתנה למדריכים.

מקרה חמור: עריכת מטות ללא רשות, הוצאת 70 כדורים — אוצר עצום בימים ההם. נערך משפט צבאי. העונש: גזיפה.

משפט שני, אף הוא אופייני לקוצר: בבית-החרושת נתן סטירת לחי למנהל-עבודה שהעליב פועל. ניתנה לו הברירה להתפטר או לשלם קנס של חמש "לא" — משכורה של שבוע. קוצר שילם.

אקדח ברחוב

התברר מתנועת-הנוער, שזכרוהו כנער נחבא אל הכלים, התפלאו לראותו בשנת 1945 כחניך בקורס המסכמים, בהדרכת צעיר בשם יגאל סוקניק. זה התפלאו עוד יותר כשהצליח עד כדי כך שגששל כמדריך לקורס המסכמים של ההגנה, הפך שם תוך זמן קצר למעין קצין-הדרכה של הקורס.

חדיהמבט כבר יכלו להבחין בקוצר של ימי ההגשמה הגדולים של קרבות תש"ח. הוא השתתף בהתקפה המפורסמת על מחנה המעצר בעתלית, פקד על חולית-השמירה של המשדר החשאי של ההגנה. אחרי ההתקפה הגדולה על שרונה, בה נפלו ארבעה מחבריו, חזר הביתה כשבגדיו מכותמים בדם (של החברים), אמר קצרות: "צריכים לשרוף את הבגדים!" ההורים, שהתרגלו מזמן כי בנם השתקן אינו מספר על מעשיו שרפו.

לילה גדול לכל החבורה היה "ליל-חינוך גייסי", כשהחליטה ההגנה להוריד מעפילים בחוף תל-אביב בכוח הנשק. קוצר הקשב לנאום נלהב של מפקד המחוז של ההגנה, הגר את אקדחו בגלוי, יצא לרחוב — חזיה בלתי-נשכחת לאנשי-ההגנה, מצניע-נישקם. אחרי שנהרגה ברכה פולד הצעירה כונסו מפקדי ההגנה, הקשיבו לנאום שני — הפעם הסבר מדוע לא קיימה מפקדת ההגנה את חכניתה, לא התנגדה לבריטים בכוח הנשק.

כאכי כמן נוראים

אריה קוצר היה בן 18 כשפקד על אנשים, שהיו אז בני 15. הוא התלבט בכל הלכטים של תקופת ההתבגרות — לבטים הנראים כמעט בלתי-מובנים לבני גיל זה כיום.

שלט על לבטים אלה חוק אחד: הם היו כפופים לחלוטין לתפקיד. שהיה מרכז החיים. יחסי חברות, עסקי אהבה — הכל נגע, איך שהוא, במישרין לתפקיד זה, מבלי להי' בלע עליו ומבלי להיטשטש.

בקורסים של הגנה למדו החברים כיצד להעריך מרחקים — במרחק של פחות מ-300 מטרים ניכר הצחאר בין ראשו וגופו של אדם, מעל למרחק זה האדם נראה כיתר. קוצר, בעל הצחאר הקצרצר, זכה לכינוי: "יתד".

פעם ישבו שלושה חברים בחדרו הקטן, בו לא היה מקום להסתובב. כרגיל היו מלחים אותו החברים, משוחחים לפני הבית עד חצות, נכנסים מבעד לחלון, ממשיכים לשוחח עד ארבע בבוקר. אותו ערב התלונן קוצר על כאבי בטן נוראים. פתח את מכונתו. חבריו צחקו ממנו. כשהלכו הביתה, ליווה אותם קוצר עד לפינה. למחרת היום נותח במעי-העיוור.

ילדות קשה ברוסיה, אחרי שאביו נשלח לסי"י ביר, חישה את אופיו של קוצר בשנים המכריעות. **ביישן**, נזיב אל הכלים, שקט אך מסור, ללא גבול — כך זוכרים אותו חבריו.

מצטיין בהתעמלות, ממוצע בלימודים — כך זוכרים חבריו לכיתה את אריה קוצר (אמצעי בורה העליונה). הוא ויתר פעם על נסיעה לחוץ-לארץ בגלל שמו (שתרגומו: עגלון).

בים המלח הצטלמו החברים בהרימס את רגליהם, כדי להוכיח שאמנם אפשר לשבת במים. ברגליים, באופניים ובטרמפים עבר קוצר (שמאלי בתמונה השמאלית) את הארץ לארכה ולרוחבה.

בתנועת-הנוער עוצב אופיו של קוצר (מסומן בצלב), גובשה דמותו כמפקד. אולם איש

— במקום לצעוק "אבא!" או "אמא!"

צפונה, לסוירים מסביב לרמלה. ערב הכרות המדינה נפלה אברישא — כשסגנו הפצוע של קוצר סירב לנטוש את הקרב, כדי לתת דוגמה לאנשיו. שעה שקול ישראל שידר את טכס הקמת המדינה, כבר היתה הפלוגה בדרכה לכיבוש אליקובאב, גם כאן, כמו תמיד, הפלוגה הפורצת.

תמונה שנחרטה בזכרוני: ערב פעולה במשק גור. מסביב הרעש האופייני של הכנות, שלוש הכנות (חלק בלתי נפרד מן הפלוגה) מחלקות משקה חם, פה ושם שוכים בים לוחמים על הארץ כדי לאגור כוח. באמצע, ליד מגורת לוקס עמומה, כמה ראשים כפופים על מסה וצילומי אייר, התייעצות כמעט נלחשת, הסברה ממצה של המטרה. במרכז, אי מואר בחושך, פניו הגבריים, הקשוחים של קוצר. לא היה ספק לאיש: הולכים „על בטוח“.

המפקד פוץ בככי

פעולה אחת נועדה לחסל את תל-עריש ליד יפו, הפילבוס הגדול שאיים על חולון. פלוגת קוצר נשלחה במסגרת גדוד אחר. פתאום התקדם על העורף משורייני, הניף מטפחת לבנה. היה זה משורייני של הלגיון הערבי (שאו טרם נכנס רשמית למערכה) שפתח במפתיע, במרחק של כמה צעדים, באש קטלנית, המטיר רימונידי.

המחלקה ניסוגה, הרגישה במאחר כי ארבעה מאנשיה נשארו בשטח. איש לא העלה על דעתו לרעש שאפשר להשאירם. קוצר עצמו הגיע למקום, יצא עם מפקד המחלקה וחיל נוסף אל השטח שהיה גלוי לאויב. חבל נקשר לרגלי הפצועים, הם נגררו על הארץ לשטח מבטחים.

אחד הפצועים, שמת כעבור זמן קצר, היה קרועי-חזה. אריה קוצר הפנה את ראשו, פרץ בככי. לפתע השתלט על עצמו, הפליט: „אין דבר, הם ישלמו בשביל זה!“ המקרה נוסף מיד בפלוגה. גילוי הרוח לא גרע מיחס החיילים למפקדם.

אולי הפרט החשוב ביותר להשלמת דמותו של המספא היה פעולתו הנמרצת נגד כל ניסיון לבזוז ביהם בכפרים הכבושים. כל מפר פקודה זו נענש. הגינותו הטבעית של קוצר אמרה לו — בניגוד למנהיגים לאומיים מסוימים — כי שוד וביזה הורסים את טוהר הנשק, וכי בלי טוהר זה מתמוטט המוסר החברתי גם ביחסים הפנימיים.

כיתה-פלוגה - אונדה

תוך חודשיים, עוד לפני הפלישה המצרית, הפך השם קוצר לאגדה בחזית הדרום. לא היתה זאת רק אגדה של איש. היתה זאת אגדה בתקופה של האיש, גם בזכות עצמו וגם בתוקף המסיבות, הפך לסמלה המובהק ביותר.

במידת-מה, היה בכך יסוד של מזל. לקוצר, היתה פלוגה מלאה, מאומנת, מוכנה לפעולה. עובדה זו נתנה לו להפעיל את מלוא כשרונו ואופיו — שעה שעשרות מפקדים אחרים נאלצו באותם הימים להסתפק בבל-גות ירוקות, או בפלוגות שסועות.

חשוב יותר היה היסוד הטאקטי: המספא קוצר יכול היה להתבלט למרחקים, כי באותם הימים היתה הפלוגה המסגרת החיה, האור-גאנית, הפועלת והמבצעת של הצבא.

בהגנה פעלו חוליות וכיתות. בראשית המלחמה המאורעות פעלו כיתות ומחלקות. תקופת-קוצר היתה תקופת-הפלוגה. הפלוגה יצאה, פרצה, כבשה. הגדוד נתן הוראות, ספק אספקה. אך הגדוד לא פעל בגדוד.

בעוד שכיום חושב צה"ל באגודות של חטיבות, ומפקד-פלוגה מצוין יכול לחכות זמן רב עד שמישהו ירגיש בכלל בקיומו, מאחר שאינו אלא אחת האצבעות הקטנות של הגוף החטיבתי, היתה המספא של 1948 מפקד-חטיבה בועיר-אנפין, עצמאי, מנהל קרבות.

קוצר התאים מצוין דווקא לתפקיד זה. הוא היה מעל לכל פטריוט של הפלוגה. הוא לא יחס ערך רב לגדוד, לחם מלחמה זעירה מתמדת נגד מנגנונו, שלא היה בעיניו אלא גורם מטריד.

מספר אבריהם ביטון, מפקד-מחלקה בפלור-גה: „באחד הימים, מיד אחרי כיבוש בשט, שלט אלי קוצר רץ. הייתי עייף אחרי פעולה, קמתי מקלל, בטוח שמחכה לי איזה גיב חדש וממורבן, אבל הלכתי כרגיל.“

האם אתה מוכן להתנדב לגיב? שאלני קוצר. השבתי בשאלה: „האם אתה יוצא לזה? הוא השיב שכן. או גם אני, אמרתי.

הטובים כדי להחזיר בלבם את הכנות אר-נכונות המעשה. אף פעם אחת בכל תקופת פיקודו לא שלח איש לבית-הסוהר.

מספר מפקד-כיתה: „קרה לי מקרה לא נעים בכיתה. יצאתי החוצה ופגשתי במסדרון את אריה. סיפרתי לו מה העניין ורציתי להגיש תלונה. הוא שלח אותי לכי-תה. שם, לאור נרות, ביררתי את העניין, כפי שרצה הוא.“

אולם בשום פלוגה אחרת לא שררה מש-מעת ברזל כמו בפלוגת קוצר. לא היה אף מקרה אחד של עריקות, אף מקרה אחד של נטישת חבר בשדה. אחרי פעולה, כשחזרו האנשים למחנה וקיוו לחופשה ומנוחה של כמה ימים, הספיקו בקושי להתגלח כש-נשמעה המשרוקית. ניתנה האות לאימונים אינטנסיביים. בלי שום הפסקה עברה הפלוגה באופן רצוף מאימונים לפעולה, מפעולה לאימונים.

מרכז הפלוגה, לב חייה, היה חדר האוכל. בניגוד למסטר הצבאי המקובל לא עמדו האנשים בתור, לא אכל איש איש כרצונו כשקיבל את מנתו. ההגשה היתה מאורגנת, כמו בקיבוץ. הכיתה התורנית סידרה את השול-חנות. החיילים נכנסו, ישבו במקומם, חיכו למספא. רק נכנס זה ואמר „בתאבון“, (שאו תאבילה). את הכלים שטפו החיילים יחד עם מפקד-הכיתות — שלא היו אז רבי-טוראים סתם, אלא מעין סגני-אלוהים. בליל שבת נוסף לטכס הקדמה של עוגג שבת.

מבחינה צבאית קרה, היה זה ביזוב. שי-טת-ההגשה מצריכה כיתה תורנית, גוולה מומן האימונים, קוצר חשב אחרת. והוא גבה את התמורה למלאה: הפלוגה היתה כמעט המשך של גופו. היא עמדה מעל לחייל, מעל לכיתה, מעל לכל. החיילים ראו בה חלק מאישיותם התייחסו אל מפקדם כבסחור מוחלט, כילדים אל אביהם. בשדה הקרב נתגלה שהדבר היה כדאי.

מבחינה עמוקה, עצם טיבה של הפלוגה היה אסונה.

בחדר הקמץ, שהכניסה אליו היתה לרוב דרך החלון, ישבו קוצר וחבריו עד השעות הקטנות של הבוקר, מתווכחים על תכניות ההגנה ועל השקפות-עולם. בבית לא סיפר על פעולותיו.

בכל מלחמה, בכל צבא, ישנו אי-צדק אחד משוער: המלחמה גומרת את הטובים. מגיד, אשר לרשותו פלוגה אחת מלאה וטובה, תחת מפקד מעולה ומנוסה, ולדיה פלוגה אחרת פחות בטוחה, ישלח תמיד את הטובה לפריצה המסוכנת, את השניה לתפקיד הקל יותר.

הולכים „על בטוח“

פלוגת-קוצר היתה מפורסמת. מפקדה היה בעל חוש טאקטי כמעט מושלם. הוא היה ממושמע עד אין גבול בקרב. מפקדו יכול היה לסמוך עליו שישתדל למלא את המשימה שהוטלה עליו כמעט בכל מחיר. לכן נשלח לכל פעולה אפשייה.

בראשית אפריל יצאה הפלוגה לפעולות נחשון, תחת פיקודו של חיים לסקוב. ערב פסח, סמוך ליום הולדתו ה-24, מונה קוצר למפקד שיירת-הענק, בת 200 מכונות-המשא וליווי גדודי, שהיתה האחראנה שעברה בכביש הישן של לטרון לירושלים וחזרה, ללא חקלה. היה זה יום גאה כשמאות חיילים עברו בשטח הבריטי, על פני הצבא הור, כשנקשם גלוי וטעון.

אחרי נחשון החל „הסיהור“ — ביעור-חמץ של כפרים ערביים לקראת הפלישה המצרית המאויימת. לילה לילה יצאה הפלור-גה. בוא אחר זה נפלו לידה: בשיט, בטני, ברקה. בלילות „פנויים“ נשלחה הפלוגה

טוב אחד את השני? כן, עדיין לא היתה עד הסוף על מהותך. אתה עוד במידה רבה זר לי. עוד אינני רואה אותך בעיני רוחי, בחיי היומיום שלך, ובדאי גם אני בעיניך כן...“

שאיפה זו, לבקש את השלמות בכל דבר, גם ביחסים בין צעיר לצעירה, הכתיבה במידה רבה את חייו הרגשיים. שבועות מעטים לפני המלחמה כתב מכתב ארוך לאחת החברות: „הגני חושב שמעולם לא שקרתי לך, לא אעשה זאת גם עכשיו... ישר הגני כלפיך וישר עם עצמי, וזה חשוב ברגע שהנך חושב שהכל שאופף אותך הוא שקר וכזב. הסתכלי נא את גס כן ישר לעיני ותאמרי כי הגני מאמינה לך... נטייתי לנחל לעצמי את יחסי אליך ובמחשבותי הגעתי לאי אלו מסקנות. בתחילה חשבתי כי הנך החברה שחיפשתי, אולם הימים הראו שזה לא בדיוק כך. הערכתך, כיבדתך...“

מובן מאליו שבעיני חניכותיו היה האדם המושלם, וכי כולן היו מאוהבות בו. פתקה טיפוסית, ללא תאריך: „שלום אריה, אנחנו עושים לך מסיבה והכרחי שאתה תהיה נוכח (מודגש)... אריה, אם תסדר אורנו נכנס עליך נורא, שלום ולהתראות, בתיה.“

אולם כל היחסים עם הכנות היו כפופים ליחסים עם החברים. אריה דרש לעצמו זכות ביקורת על כל החברות של חבריו. כשחברו הקרוב, יוסף, התל מתהלך עם נערה צעירה, נית, חובכת בתיקפה, אחותו של הפסנתרן מנחם פרוסלר (שהיא כיום אשתו), נתקל בהתנגדותו של אריה לראיה בה השפעה שלילית, שינה את דעתו רק אחר שאירגנה פגישה בינו לבינה (בלי נוכחות החבר). השיחה התקיימה בבית-יקפה, וזכר בה על פילוסופיה ואלוהים.

אריה עצמו ירד רק פעם אחת מן הפסים, כש„דרך אחר“ נערה עירונית טיפוסית, גיננית שעבדה בחברת מסרוביגודין-מאיר, היתה להוטה ביותר אחרי ריקודים סלוניים. אריה, שידע רק טאגנו ורקד גם אותו רע,

אולם ימים מעטים אחרי הויכוח כבר השתתף בטיול של הפלמיט, חזר עם אקסמה.

„מאסתי בכנות...“

בבית-הספר לבנים לא למדו באותם הימים. בנות, אריה קוצר גדל בחברה חדי-מינית. נשאר גם בתנועת-הנוער קרוב יותר לבנים מאשר לבנות. עד סוף ימיו יחס ערך הרבה יותר גדול ליחסיה הרעות עם חברים מאשר ליחסיה אלה עם בנות — אף שאלה היו מרחים אצלו לבטים אופייניים.

„זכורני“, כתב לחברו בהיותו בן 20, „את שיתנו אצל דודי, בה התבטאת כי בשביל חבר הנך מסוגל לעשות הרבה יותר מאשר בשביל בת, וכמעט חשדתי בך... אגב, אודה כי גם אני באתי למסקנה זו... אם אסכם את מצבי אני, הרי הוא עלי-למדי, כי פשוט אני סובל מחוסר חברים — או בועיר אנפין — מחבר. מבנות כבר התיאשתי והגני נאלץ לחזור למקור מתי-צבתי — האנטיסמיניזם... אמנם עזה בקשה שאגש אליה, וכמו כן יהודית, אך אין את נפשי לבנות, פשוט מאסתי בהן. אני מקווה שמצב זה יחלוף...“

אותה שעה היו חבריו בקורס, ואילו הוא נשאר בתל-אביב. במכתבו הפרטי, לחברו הקרוב, בלי שום העמדת פנים, הגדיר את תחושתו: „בעיר אני מוצא עתה את מקומי, אני פשוט נחנק (מודגש), אני מחכה לחופ-שתכם בכליון עיניים. רציתי לפחות (מודגש) שוב להיפגש עם הקרובים לי (יוסקה זו לא מליצה) ואנא מהרה, כי אני פשוט יוצא מכלי כאשר אני חושב שאתם שם ואני כאן — בעורף (מודגש)“. השנה היתה 1944, ושוב מלחמה או מאבק לא התנהל בארץ.

כעבור שנה, כשחברו הסתכסך בקורס עם המפקד ונשלח הבייתה, שלח לו אריה מן הקורס („בית ההבראה“) מכתב מר: „אני כועס, וכועס הרבה על הטריק שעשית, בלא להתיעץ אתי. האם כך נוהגים חברים? איכה לא תבוש ולא תיכלם פנימו? חשבתי, נגמור יחד, נמשיך הלאה בשרשרת העבודה המשותפת לנו (בהגנה) זמן רב, והנה התי-חשק לילד לשחק, ולשחק בצורה לא יפה...“

מכתבי אהבה

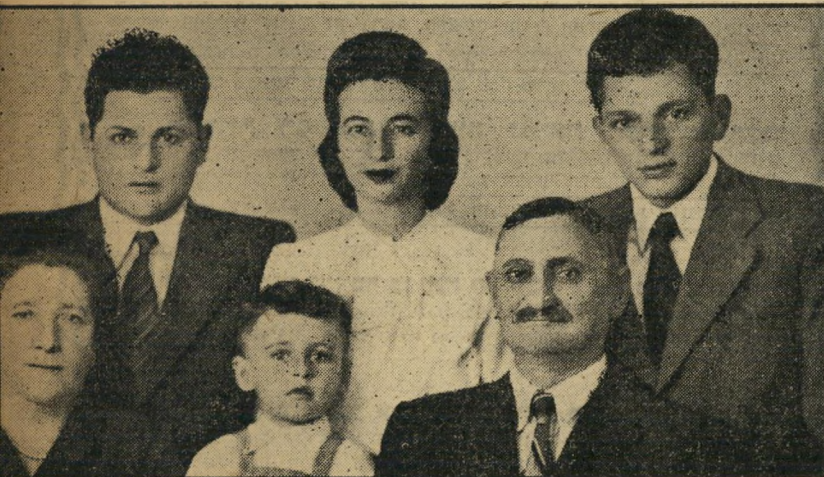
מכתבי-אהבה של אותה תקופה כפופים כולם למסגרת הרעיונית או התפקידית. מכתב אופייני של חברה מתנועת-הנוער שכתיבה לאריה בן ה-17, כתובתה למכתבו, כנראה אחרי שזנת את השומר-הצעיר וההמסר כולו לגדנע: „משונה נראה בעיני שנוצר שהתחנך פנים בתנועה חינוכית לא ידע להע-ריך מה זאת תנועת-נוער ולא תהיה בו השאיפה לחיים תנועתיים. ויותר רחוק נביט, האם מוצא אתה שכל הסובב אותך תקין הוא, וכך עליו להישאר? בודאי לא. אם כן, איך יכול אדם הרואה צורך בשינוי לא יחפש ויראה את מקור השינוי, מה הרברים הדורשים שינוי ואיך לשנותם?... אינני יודעת באיזה לשון לפנות אליך, האם בויכוח? האם באמת אין לפניך כל פרובלימות אחרות? חוץ ממצאת חברה לפלות בה את שעותיך הפנויות?“

נראה כי אותה נערה מרמתיים השתכנעה כי קוצר לא השתנה לרעה, כי נשארה במגע עמו שנים רבות. כעבור ארבע שנים, כש כבר היה מפקד מחלקה, כתבה לו: „קיבלתי בצורה נכונה ומתוך הכנה רבה את גישתך אלי, כאל אדם קרוב. גם לי לגביך יש מין הרגשה כזו, והיא כפי הנראה מנתלת העבר המשותף שלנו. אך האם לא השתנינו הרבה מאז אותו עבר? והגבני באמת איש את רעו עד כדי עזרה? הנוכל כיום. כשכלל אחד מאתנו דרך חיים אחרת, להבין כה

זקו הגוססים, אריה! אריה!"

כמריריך בהגנה מסר קוצר (שני משמאל) כל רגע מזמנו הפנוי, גויס לעתים קרובות לשרות מלא בקורסיס, כשהוא חוזר בכל פעם למחנה בבית-החרושת. מעולם לא קיבל משכורת בהגנה.

תמונה משפחתית מראה את אריה קוצר (ימין) עם אביו הנכה, אמו, אחיו וניסתו. הוריו נשברו כליל בהודעה להם על מות בנם, מכרו תוך יום אחד את חנות-המכולת שלהם בתל-אביב.

בנוער הזהב הצטלמו קוצר (ימין) וחבריו בפוזת האופיינית על שפת ימה של תל-אביב. קוצר התנגד לכל הבחורות ה"סאלוניות", העדיף תמיד רעות של חברים על קשרים עם בנות.

המפקד המושלם, שהיה חבר לפקודיו, משתתף בצדותיהם ודואג לשלומם, ידע יחד עם זאת לשמור על משמעת פלדה.

ימי ההגשמה ראו את קוצר, ששמו הפך בינתיים אגדה, כשפניו קשוחים, מסתירים את סבבו הרגשני. בעיני פקודיו היה הוא "פאנפילוב".

קוצר הבין מיד כי אין כל סיכוי לעלות בשארית כוחותיו העלובים על המוצב המכור. צר. הוא התקשר באלחוט עם המג"ד, אך המג"ד הלך קדימה, אל הפלוגה הפורצת בעורף המצרים. ליד המכשיר נשאר רק סגנו.

יצחק דוידזון, אחיו של מדריכו של קוצר בתנועת השומר-הצעיר, היה הגבר המבוגר ביותר בשדה-הקרב — בן 33. הוא היה מפקדו של קוצר בחי"ש תל-אביב, וידיו הקרוב. מספר הוא: "אחרי המכה הראשונה ביקש קוצר פקודה לסגת. אמרתי שצירה איננו, שאין סמכות לתת לו פקודה כזאת. כעבור חצי שעה התקשר שנית. אמרתי לו: לא תקבל פקודה ממני. הוא קרא: אני כבר הולך על הגופות של החברים. עניתי: כל עוד אתה יכול לבצע, אבה חייב לעשות. אם תחליט שאינך יכול, אתה רשאי לסגת."

בניגוד למצפנו, תקף קוצר בשלישית. היתה זאת משימת-התאבדות — כל מי שהת' רומם באור הראקטות חוסל תוך שניות. הוא ירד התמלא פצועים. רוב הפלוגה יצאה מכלל פעולה. שוב התקשר האלחוטאי הפצוע עם המטה.

מוסיף דוידזון: "התחננתי לפניו שאיני יכול לתת פקודה. אמרתי: אם תחליט שאינך יכול, אתה רשאי לסגת. אז החליט: תודיע לצירה שאני אוסף את הפצועים ונסוג."

חזרה אל התופת

בשעות נוראות אלה, שעות נסיגתה, נת' גלתה הפלוגה במלוא זוהרה. 19 מבניה היו מוטלים הרזוגים, בנייהם רוב המפקדים, כל החובשים. 16 נפצעו. מספר האבידות עלה על מספר הבריאים. רבים היו המומים, לא ידעו מה נעשה סביבם.

במרכז, בשקט עליאנושי, מפעיל בכוח רצונו כל אחד ואחד מן האנשים, מפקד יחיד וישר על כולם, עמד המפקד. הוא גרר פצועים שלח פקודות. האנשים שהגיעו בשאר רית כוחותיהם לשטח בטוח נמשכו חזרה בכוח מסתורי, חזרה אל המוות, חזרה אל התופת. הם הוצאו פצועים מתחת לאש, הובילים על גבם אל הבית הדו-קומתי הבודד שנקבע כמקום איסוף — וחזרו שוב לתוך הגיהנום השסוע יריות מקלעים והתפוצצות פגזי המרגמות המצריות, שהיו מטוחות מראש.

מספר אחד הניצולים: "קפצתי לתוך הוארי. ראיתי את אריה גורר פצוע על הארץ. עזרתי לו, הנחנו אותו בגומה קטנה ונחנו. אותו רגע קרבה דמות על ארבע. היה זה אחד האנשים שגרר בין רגליו פצוע שנאחז ב' עורפו. כשהניח אותו והתרומם, פגע כדור בראשו והוא צנח מת."

הגוססים נתנו לקוצר מתמאה נוראה. במ' (המשך בעמוד 18)

אם כן, שמע, אמר קוצר, והוציא מכיסו רשימה של מספרים. היו רשומים בה מספרי העללים של כל אנשי הפלוגה. הוא הסביר: האפסנאי של הגדוד עושה מונקיריונס עם העללים של אחד מאנשי הפלוגה. הוא מסרב באופן כרוני לתת לו נעללים מתאימות. אנחנו נעשה מיבצע צבאי: אתה תהיה הטעיה ורחק, ואני הלם. קח חולצה קרועה, דרוש להחליפה, מדוד ובכלל לאפסנאי את המות. אני אבוא מאחור ואקח נעללים מת-אימות.

כך בדיוק עשינו. כצייד הנושא את שללו, התרחק קוצר מן המחסן כשזוג הנעללים תלוי על כתפו.

פעם אחרת הובלה מטה הגדוד על ידי מיכרס בחול מן הפלוגה, שתפסה משלט מול המצרי המחקדם: "אין אוכל, אין כלום ו" המג"ד וסגנו אצו מיד למקום, מצאו בפלוגה מזון מספיק ליומיים. מן הסתם אמר לו המג"ד את דעתו. כמעשה-נקמה שלח קוצר, באותו ערב, תרגולת-צלוחה לאוהל המג"ד, באמצעות חוליות-רצים מיוחדות.

הפלוגה היתה הכל. קוצר עצם את עיניו כשאנשים הסתגנו לערב העירה, בניגוד לפי קודות הגדוד. הוא לחם כארי על זכויותיהם כשהוטלו עליהם יותר מדי פעולות. בניגוד למה שנראה לו כצודק.

שלב-הפלוגה של צבא-ההגנה נגמר עם הפלישה המצרית. בקרב של אישודו הופעלה בפעם הראשונה החטיבה. הגדוד יצא לקרב בשלמותו, כיחידה-פועלת. היה זה סמלי שבאישודו נגמרה פלוגת-קוצר, ובאישודו נגמר גם קוצר עצמו.

חשכו על הוריקם"

הקרב על אישודו, בו ניסה צבא ההגנה לחסל את הטור המשוריין המצרי שעלה בכוח האש שלו עד אין השוואה על תוקפיו, היה ראשון במינו. לא היה שום נסיון כיצד להפעיל כוח כזה מול צבא סדיר. לכן שולם שכר-לימוד כבד. האיש ששילם היה קוצר.

כמעט כל שגיאה אפשרית נתגלתה בקרב זה. לא היתה פקודת-מיבצע ראויה לשמה. לא היה תיאום ראוי לשמו בין החטיבות והגדודים שפעלו בשטח. הכוח הגדול לא רוכז בנקודה מכרעת אחת, אלא פוזר בשרר שרת עצומה אך דלילה מסביב לאויב המרוכז והמבוצר היטב. אפתעת ההתקפה הלילית קולקלה עליידי "הכנה" של תותחים, שהיתה אפסית, ולא גרמה לשום תוצאה — מלבד לעורר את המצרים ולהעמידם במצב הכן.

בליל הראשון ליוני יצא הכוח. הפלוגות הפורצות עשו עיקוף גדול, בחולות הים, כדי להגיע אל עורף האויב. פלוגת קוצר, שעשתה רק חצי-איגוף והגיעה במהרה לר קודת ההיערכות שלה, הספיקה לחפור חפ"י רות, כשלפתע נתקבלה פקודה: לחזור. לממשלה היה נדמה שנכנסה לתקופה הפוגה. למחרת היום נתבררה הטעות, נתקבלה הפקודה לחזור שנית על אותו מיבצע עצמו — אלא שבינתיים גילו המצרים את חפ"י רות מליל אמש, ידעו את העומד להתרחש. פלוגת-קוצר, עייפה אחרי לילות רבים של פעולות רצופות, רטנה. מספר אחד הטוראים: "אריה אסף אותנו בחדר האוכל, נאם גאום קצר ואופייני לו: חברים, המצרים נמצאים 24 ק"מ מתל-אביב. חשבו על הוריקם ואח' יותיכם. קמנו ויצאנו לפעולה."

"אני הולך על גופות"

כשיצא הגדוד בקרב ה-2 ביוני, היתה לו תכנית כללית, אך לא משימות מפורטות. בדרך ניתכה עליו אש מעמדה מצרית. צירה המג"ד, נתן לקוצר הוראות לפרוש מן הטור הגדודי, לחסל את העמדה שפתחה באש. הפלוגה ירדה לוארי, צעדה בכיוון האש. איש לא ידע מה בדיוק היה שם.

מחולקת על פי המחלקות, משני צידי הואדי העמוק והתלול, התקדמה הפלוגה כשלפתע נדלקה ראקטה ירוקה. לאורה ה' חיזור ראו הלוחמים בפעם הראשונה את המפלצת: הפילבוקס האיום, מגדל-בסון ש' נבנה עליידי האנגלים כדי לשמור על פסי הרכבת. לרבים מהם היה זה המראה האחרון בחייהם.

תוך שניות מעטות, ברעם המרגמות וטיר טור המקלעים, התמלא השטח הרוגים ופצור עים. שני קרובים, מקלען ראשון ושני, נהרגו יחיו. האחרים ירו ללא טעם לעבר המפלצת, אליו נמשכו כיתושים אל הגר, מבלי להעלות על דעתם כי המצרים, כנאה לחיילים מאר מנים, השאירו את המגדל ריק, התחפרו מס' בינו באדמה.

העם

לכד

„דרוש — גבר בעל נסיון משקי ואירגוני, בעל יוזמה אך ללא שגשון לפרסומת, לתפיד קיד של ציר ישראל בבורמה. צריך להיות מוכן לבלות זמן מה בעיר משעממת.“

הציר החוזר, דוד הכהן, עשה בארץ האסיר תית עבודה מפליאה. בהיותו הבוס של סולל-בונה, שם את הדגש על העבודה הכלכלית, מצא נקודות-קצו רבות בין ישראל יה-ארץ האסירית הגדולה ממנה פי 30 בשטח ופי 12 באוכלוסיה. אולם אחרי ההתרגשות הראשונה של ההישג, העיק עליו השיעמום — והצורך לשמור על עמדותיו הפוליטיות בארץ על-ידי כניסה לכנסת השלישית.

עובדה ששפכה אור חדש על חשיבות ה-תפקיד: ראש ממשלת בורמה, או נו, לא נכח בשיבת באנונג, בה נתקבלה ההחלטה לגנות את ישראל, השפיע מאחורי הקלעים — יחד עם ידידו ויהרו — לרכך את נוסח. או נו, מחזאי-לשעבר בן 47 שנטש את מארכס כדי להתמסר לבוהא (ידיעותיו המוגבלות של קארל מארכס אינן שוות עשירות של גרגיר אבק מתחת לרגלי האדון בוהא ו!) נשאר היידי האחד והיחיד של ישראל בבירות עמי אסיה, מאנקרה עד טוקיו.

אין כניסה

ישראלים רבים שאלו את עצמם השבוע: מדוע אין אף ישראלי אחד בבאנונג? שאינה אס לא הזמנה משלחת רשמית, מדוע לא נשלחו לפחות עתונאים או משקיפים?

ראש ממשלת בורמה או נו בתפידה

מאחורי הקלעים —

הסיבה הייתה פשוטה: שום ישראלי אינו יכול לחזור למדינה המוסלמית הגדולה בי יותר בעולם (78 מיליון תושבים), שאינה מכירה כלל בקיומה של ישראל, אינה מייחסת שום ערך לזרכונה.

נחמה קטנה. בשעתו ניסו כמה עתור-נאים, ביניהם עורך ג'רוסלם פוסט גרשון אגרון, להתחכם, ביקשו אשרת-כניסה אינור-נוית בארץ אחרת. הם ניתקלו בסירוב מוחלט. ערב ועזית באנונג חזר וניסה עתונאי מפא"י חשוב לבקש אשרה ברומא. התשובה: אין כניסה.

התנחם השבוע פקיד ישראלי: „אין דבר. מוסב כך. העובדה שאף ישראלי לא נכח בי-באנונג, שעה שנתקבלה ההחלטה נגדנו, חס-ביע עליה חותם של חוסר-הגינות בארצות הנאורות.“

יחסי חוץ

אי-ש-השולם

הגבר גבה-הקומה, בעל החיוך החינני, היסס מעט בסרם חתם בספר-האורחים של מכו-ווייצמן הרחובותי את שמו, יוליוס ברמן מאנטוורפן. ההיסוס היה מוצדק: שמו ה-אמיתי של האורח היה ד"ר אריך לייט, הוס-חר רק בגלל היותו גרמני.

באותה תקופה, בשנת 1953, היה לייט אחד

• פקידים ישראליים הכחישו השבוע בזעם את הידיעה הקדומת כאילו יש קשר בין ה-ת-פטרות הכהן לבין לחץ אמריקאי נגד הקו-הפרואסייתי שלו (העולם הזה 914).

„אם כן — לבדנו!“ קראה מודעה בריטית מפורסמת אחרי נפילת צרפת ב-1940, כש-בריטניה נשארה בודדה במערכה נגד אירור-פה הנאצית.

בשבוע האחרון של השנה השביעית לקיום-ישראל, דמה מצב-הרוח של אורחיה לתוכ-נה של המודעה. מעולם לא הוכח בצורה כה-חזקת כי ישראל עומדת מבודדת לחלוטין-במלחמת-קיומה, כשהגוש הסובייטי, העולם-המערבי ועתה גם כל עמי אסיה מלוכדים-בנקודה אחת: גינוי המדינה.

עובדה יסודית זו תקבע את האווירה ביום-העצמאות. בשנה של בחירות, טבעי שהממ-שלה תעשה מאמץ מיוחד להפגין את הישגיה-הצבאיים. נשק חדש יגרה את סקרנות הקהל. אולם מעל לכל תעמוד הכרה שאינה מפלג-תית: בפרוס השנה השמינית, כוחה של ה-מדינה להגן על עצמה, כשנשקה בידיה, היא-עדיין הערובה הראשונה לקיומה.

אפראסיה

הצלחה בחברה

האמריקאי דייל קארגני, מחבר הספר ה-נודע כיצד לרכוש ידידים ולהצליח בחברה, יכול השבוע ללמוד פרק נוסף. בועזית אסיה-לא היה צורך בשום שיטה מסובכת של

• **התימת ברית-הגנה בין בריטניה לישראל עבודה ליהפך לנושא אקטואלי.** כמה מראשי מפלגת-העבודה הבריטית מפעילים לחץ-כביון זה, מתכוננים להפוך את הברית לסיסמת-בחירות.

• **קרנו של שר-הבטחון לשעבר, פנחס לבון, עולה שוב** לאחר שחזר לבון לפעילות מפלגתית, נעתר לקחת חלק בתעמולת-הבחירות, הוצע לו תפקיד מדיני חשוב מיד לאחר הרכבת הכנסת הבאה.

• **שינויים חשובים יחולו בצמרת הצבא ושירות החוץ,** עם פירסום רשימות המועמדים לכנסת השלישית. לפחות שני צירים ואלוף צה"ל אחד יאלצו לפרוש מעבודתם, בהתאם לחוק-הבחירות. אחד מהם: ציר ישראל-בסקנדינביה, אברהם ניסן, שיופיע, כנראה, ברשימת מועמדי מפא"י, לכנסת, או כמועמד לראשות עיריית ירושלים.

• **המטה הארצי של המשטרה יערוך חקירה פנימית בפר-שת ההכרחה של ברג-קבן,** החוקרים ינסו לברר מדוע הומעט ערך-הרכוש המבורך, מדוע לא דרשה התביעה עונש מאסר — ומדוע הוגשמו-הפקידים הגבוהים, הקשורים בפרשה בסיוע להכרחה, בה בשעה שאפשר היה-להאשים אותם בקבלת שוחד, להקציב להם כמה שנות מאסר.

• **תעמולת המפגנות הרתיות לקראת הבחירות תגבר במידה ניכרת,** לאחר שתורמו הגופים העולמיים של המזרחי והפועל המזרחי למעלה ממיליון ל" לצורך זה. חלק גדול של מאמצי התעמולה יוקדש לששטוש-פרשות, העלולות להוריד את קרנם של הדתיים, כגון פרשת רוזנברג, דסנר-ואלופי.

• **קרוב לוודאי שעובד בן-עמי לא יומה לכהן כראש עיריית נתניה,** אפילו אם יזכו הצ"כ ברוב גדול בבחירות המקומיות. בן עמי, שהסתבך-לאחרונה בעסקי העיריה, מבקש מוצא של כבוד, קבל, כנראה, משרה דיפלומטית-חשאית.

• **ייתכן כי גם ימיו של אברהם קריניצי, כראש עיר, ספורים.** כנראה שהוא יעמוד בראש רשימת הצ"כ בבחירות לעירייה, אך יפרוש זמן קצר-לאחריה, יפנה את מקומו לאחד מאנשי צמרת הצ"כ, אולי חנהל הבחירות-יצחק זיו-טור, אחר הבטיח לחסל את השחיתות בעירייה.

• **ח-כ אליעזר לבנה עתיד לחזור לכנסת השרושיית,** אולם לא כמועמד מפא"י, אלא כנציג רשימת ליכוד-העם מיסודו של מזכיר התאחדות-המוחרים, אפרים גוזמן, המקוה לקבל את קולות העובדים העצמאיים. בני-המעמד הבינוני.

• **ח-כ אהרן ציוזילנג יפעל לאיחוד מחדש של מפ-ם ואחדות-העבודה,** בעזרת סיעה של ואמיו הקיבוץ המאוחד, אשר תוקם חיד-לאחר הבחירות להתחדשות. ההחלטה על כך נתקבלה בפגישות סתר, שקיים-ציוזילנג עם כמה מפעילי הקיבוץ המאוחד.

• **פגישות הבחירות המוגברות של צעירי מפא"י לא תישא פרי:** מחקר המקומיות הבטוחות, שהוסיק להם ברשימת חוטידי-התפלגה, הוא-כמעט אפס. בעל הסיכויים הגדולים ביותר: עמוס דגני מכפר-חיותקין.

• **אפה עם שטון ביר לשוכו ארצה של יהודה דמנר,** מנהל מחלקת העליה ויל החיכנות בסרראו, אשר הואים בשעתו במעילות בסך-הקרוב ל-100 אלף דולר, סרב לחזור ארצה מחשש משפט. לאחר דיונים-שימשכו כשנתיים הסכימה הסוכנות, בלחצו של מנהל מחלקת העליה, שניאור-זלמן שרגאי, להשתיק את הפרשה בתנאי שמישהו ישלם את הכספים החסרים. לאחר שביקר בקושטא גזבר הפועל המזרחי, הוידר, הומכם כי המפלגה תשלם-את הסכום, אשר הסוכנות תחשבו לפי שער נוח.

• **אל תצפה לנילוויים נוספים של מציאות אוצרות נפט בארץ:** הממשלה מנסה לדחות את פירסום הסיכומים הראשונים בשטח זה עד-לאחר הבחירות — דבר שמוכיח כי הסיכומים אינם אופטימיים ביותר.

• **השמה העברית תכבוש גל נוסף,** עם פתיחת התוכניות העבריות ברדיו קהיר, המתקנה בהצלחתיו של ריבזי כמאל הדמשקאי. המצרים קיימו-בשעתו תוכנית עברית, אך ביטלו אותה „מחוסר תגובות“. מהדורת-החדשות-העברית החדשה תתירגם גם לאידיש וגרמנית.

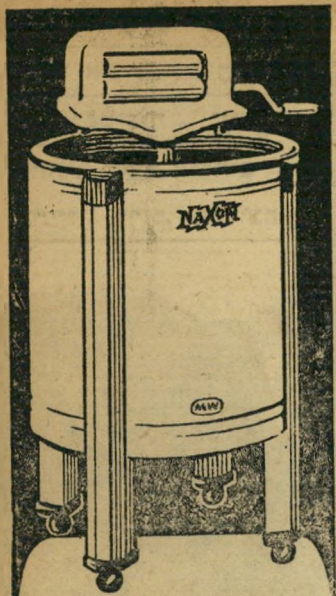
• **גד תעמולה ערבית ישטוף עד פני יבשת אמריקה,** עם פתיחת חסרד ההכרחה. המשותף לכל חזיונות-ערב, בניו-יורק, והקמת בסיס-תעמולה ערבי חדש בבואנוס-אייס, בירת-ארגנטינה.

• **אם אתה חובב מוזיקה,** יש לך סיכויים לנחל אכזה משודרת: בתוכנית החדשה של קול-ישראל, שתיכנס לתוקפה בקרוב, יקוצצו התוכניות-המוסיקאליות מארבעים וחמש וחצי לארבעים ושתיים שעות לשבוע, ואילו-התוכניות המילוליות יורחבו בחצי-שעה ליום.

• **סיכוייך לראות את הסרטים הדוקומנטריים הישראליים החדשים מוטטים ביותר,** אף כי תפוקת סרטים אלה גדלה במידה רבה-הסיבה: בעלי בתי הקולנוע רואים בסרטים אלה מודעות פרסומית רגילות, דורשים תמלול גבוה עכור הצנחם.

• **בית-השידור כירושלמי יבנה לפני שנת 1957.** הבנייה, אשר תוכניתו כבר הוכנה, יהיה אחד המשוכללים מסוגו בעולם. יוקם תוך-שיתוף פעולה עם מומחים זרים לאוסוסיקה.

• **בשורה למעריצי אורסון וולס,** חלם עומד להגיע ב-28 במאי לישראל, לביים מחזה בתיאטרון הקאמרי, אולי גם להופיע באחדים מקטעי-המחזה בחברת שחקנים מקומיים.

מרתחה ומכבסת

תוך כמה דקות לפי השיטה היעילה והחדשה בעולם של

מרתחה ומכבסת

מחירה — 285 ל"י בלבד (כולל מ.מ.)

מיוצר ע"י מ. ו. בע"מ מפעלי מתכת תל אביב

נקסטו
מכונת הכביסה
האמריקאית

מל'אריאל' ח"י

מבחר גדול, מכונות חישוב וסיכום, מכונות כתיבה עברית ולועזיות פורטטבל

ומשרד גם עם מרכבה רחבה.

המודלים המשוכללים ביותר

עם טמבולטור אוטומטי

ושזויים אוטומטיות —

MAGIC MARGIN

ערכות מלאה.

ההספק מהמסך.

ת.א. אלנבי 111 T.A. ALLENBY

לעתונאי

דרושה דירה של חדר, עם או בלי ריהוט, לחצי שנה. מוכן לשלם שכר-דירה גבוה, אך לא דמי מפתח. ערכות לפנות את המקום בזמן. נא להודיע טלפנית 26785 או באמצעות העולם הזה, ת. ד. 136 תל אביב, עבור "ש. ב."

קלה, כשבידו סכין מטבח, רצח את הבלן. מאוחר יותר הומתק דינו של דנוך למאסר עולם. בקום המדינה באה המתקה נוספת: 12 שנות מאסר. בחירתו של יצחק בן צבי לנשיאות המדינה הביאה בכנסיה המתקה שלישי — ועתה נותרה לדנוך שנת מאסר יחידה.

מדרסים ודיאטנה. בזמנו גילו רופאי בית-הסוהר כי רגליו של דנוך שטוחות, סידרו לו מדרסים. קרוב לחודשי שהטיפול הרפואי מצא חן בעיניו, היות והוא בא אל הרופא אים בדרישה נוספת: "יש לי כאב-בטן. תני לי דיאטנה."

הרופאים בדקוהו, מצאו אותו בריא. אולם הוא לא ויתר על דרישתו, פתח לאות מחאה בדיאטנה קיצונית — שבת-ירעב. שוב נערכה בדיקה, הפעם עלידי שלושה רופאים, אך התוצאות היו דומות. הרופאים המשיכו בסירובם. דנוך המשיך בשביתה.

השבוע נכנסה שביתת-הרעב הדנוכית ל' חודשה השלישי. הרופאים, אשר הזריקו לו ויטמינים (בכוח), שבעו רצון ממצב-בריאותו. אמר אחד מהם: "נוכל להמשיך כך עד לשיחרורו בשנה הבאה."

תולדות

התרומה השניה

בתחילת שנת 1948 עמד ישעיהו גינצבורג בפני קהילה יהודית במיוכנן הגרמנית, בי אסיפת קרן-הברזל הרביוניסטי, נאם נאום נלהב, דרש שהקהילה תתרום כספים לקרן. אמר גינצבורג: "לי אין כסף. אולם במ' קום כסף אני תורם את בני לשורות האיר-גון הצבאי הלאומי. ולאלה שאין להם בנים אני קורא: תנו כסף!"

וכך הגיע בנו של גינצבורג, דוב, לישראל, באוניית אצ"ל אלטלנה. הוא התגייס לצה"ל, השתתף בקרבות, חתם על חוזה-שירות בצבא-הקבע, הגיע לדרגת סגן-משנה. ההורים לא עלי בעיקבות בנם: הם היגו רו לארצות-הברית, התכתבו איתו. לפני שנתיים הגיע אליהם מברק מדהים: דוב קיפח את חייו, שעה שהטיל את עצמו על רימון חי, בלתי-נצור, כדי להציל את אנשי מחלקתו הסיירוניס.

השבוע עלו ארצה הוריו של דוב: הם באו לבקר את קבר בנם, במלאת שנתיים למותו. באותו מעמד תרם ישעיהו גינצבורג תרומה נוספת לתנועה הרביוניסטי: הוא מסר לקבוצת כדורגל של בית-מ' גבע נודד, כפרס על משחק, שיערך מדי שנה בשנה ביום מותו של סגן-משנה דוב גינצבורג.

ים

אל חופי טריפולי

הדבר היחיד הצעיר בא/ק נירית היה רב-החובל בני קרביץ (31) האיתן והשחרח: הספינה הישישה הספיקה כבר בימי חלודה להוביל מטעני מעפלים, הגיעה לגיל ה' מכובד בו לא עצרו קורותיה כיה בפני הסערה שפקדה אותה מול חופי לבנון, בעודה נושאת מטען של פיריט' מנמל איס-קנדרון התורכי אל חיפה.

כשמלאו מחסני הספינה מים והטילטולים איימו להסביעה תוך שעות אחדות — הח' ליט רב-החובל, לו חיכו בבית אשה חנינית ושתי תאומות בנות שנתיים, להסות את הספינה אל החוף הלבנוני, ויהיה אשר יהיה. בעבודה מאומצת הצליח הצוות, הכולל 8 מלחים ובתוכם שני איטלקים שהשחקצ' בצי הישראלי לאחר השתתפותם בפעולות עלייה ב', לשאוב את המים מבטן האגנית שחנתה על החוף הלבנוני קילומטר וחצי צפון-גית לנמל טריפולי. היא הצליחה אפילו להפ' ליג מן החוף מבלי להיפגש כלל עם שומרי החוף הלבנוניים — אולם כעבור שעות מספר נאלצה לשוב לחוף כשבטנה מלאה מים קודים.

בטריפולי, נמל הקישון. הפעם מיה' רה אליה סירח-מנוע לבנונית ועליה שני שוטרים, שאחד מהם צעק בעברית רהוטה: "מה שלומכם?" השוטרים דרשו מן הספינה להיכנס לנמל טריפולי, להניף בהתאם לנהוג הבינלאומי דגל לבנוני. מאחר שדגל כזה לא נמצא ברשימה של נירית, הונף הדגל הישראלי, שהתנוסס לראשונה מזה שבע שנים על תורנה של ספינה בנמל טריפולי.

לאחר חיפוש שיגנתי שנערך בידי מסקד' הנמל, בנוכחות רב-החובל, הועבר הצוות (המשד בעמוד 12)

ימפרות ברזל המיועדות לתעשיית דשנים כימיים.

בעל השאיפות המרחיקות-לכת להוציא במיר צאי-שבת שבועון משלו בשם למה.

גם לגבי ישראל, הארץ הקלאסית של ער-תיונות מפלגתיות, מהדהד למה ניסוי חדש — להקים עיתון שממנו עתידה לצמוח מפלגה. אולם גוזמן האמין תמיד בכוחה של העיתונות, טיפת קודם לכן את בטאון התאחדות הסוחרים יוזמה, טיפל אישית בעריכתו.

את למה, המכון לשמש כלי ביטוי לתנועתו החדשה, תנועת הליכוד הכלכלי העממי, הח' ליט גוזמן להוציא במוצאי-שבת, מסר את עריכתו לדי כתב ידיעות אחרונות ועורך ידיעות עיריית רמת-גן זאב אלחגרי.

העיתון החדש, שהופיע לראשונה השבוע, הוא לפי שעה יציר-כלאיים מיוזם הכולל משהו מן העימוד של ידיעות אחרונות, הרוח המר-דנית (נגד מסים בעיקר) של יוזמה וטיפורי דוד תדהר, מעין רומאן בלשי ישראלי חדש שהועבר אליו מידיעות עיריית רמת-גן. אם יישמש לגוזמן כלי-נשק יעיל בסליחה דרכו אל הכיסא בכנסת — העתיד יוכיח.

שערוריות

מאצאים מושחתים

פצצת סירחון ישראלית טיפסית התפוצצה לפני זמן קצר על הרציון, בין מרתף-השוואה, לבין קבר דיד המלך. הממונה על הרציון שמריו מרגליות, האשים את אחד העובדים במקום במעילות בכספי-התרומות, שמגדבים התיירים הבאים לבקר בהר, והמגיעות לסך דל כמה רבבות לירות לשנה. אולם הפועל, זליקוביץ', לא התרגש מההאשמות: "אתה

אפיר דנוך

— מקוה ודיאטה

גנבת יותר ממני", השיב בקור רוח, "ואם כבר מדברים, תכה נדבר על הכל — גם על כלי-הכסף, שנעלמו ממרתף-השוואה."

התוצאה: חיפוש משטרתי בביתו של המ' מונה על ההר, אשר גילה ממצאים כה מרערי שיב, שהוחלט פה אחד להשתיק את הפרשה, לקבור אותה בועדת-חקירה של משרד-הדתות.

השבוע נסתיימה החקירה בהסכמה כללית כי הגניבות בוצעו, אלא שפירסומן עלול לג' רום לשערוריה בינלאומית. התוצאה: המא' שימים והנאשמים חזרו כולם לעבודה, התייר רים הוסיפו לנהור להר, המשמש למשרד-הדתות תחליף מוצלח להר-הבית.

אסירים

ידושת המודט

ברכוכבא דנוך (33) היה האסיר היחידי, אשר הירשה ממשלת-המנדט לבת-הסוהר הישראליים. הוא נידון למות עוד בשנת 1947, באשמת רצח בכונה תחילה: ערבי-שבת אחד נכנס דנוך לבית-מרחץ, ביקש לטבול בו, מצאו סגור, הלך לדרכו, חזר כעבור שעה

* יום ללא עיתונים מתחרים, שקסם כבר בעבר לזו"ל-ים רבים. אולם עד כה נכשל כל ניסיון בגלל קשיי ההפצה במוצאי-שבת ובגלל אי-יציבותו של הקהל לקרוא עיתון בשעה המוקדשת לביילוי ושעשועים. כיום קיים עוד עיתון מוצאי-שבת אחד: שמאל, בהוצאת המפלגה הקומוניסטית.

המעטים שהקדישו את מלוא מרצם לגישור ההתנחל בין ישראל ומערב-גרמניה. העתונאי הגרמני הוותיק (50) יסר, יחד עם ידידו, רודולף קוסטרמאיר את האגוד למען שיתוף פעולה עם היהודים. עוד בשנת 1951 התפרסמה סידרת מאמריו הפרוי-ישראליים ב' עתונות הגרמנית, השפיעה לא מעט על החלטתו של הקאנצלר, קונראד אדנאור לכ' רות הסכם שילומים עם ישראל. השבוע שב ד"ר לייט, אשר התפטר בינ' חיים ממשרתו כראש לשכת העתונות הממ' שלחית בהאמבורג, ודרך על אדמת הארץ. הפעם הוא בא בראש מורם, בשמו האמיתי: הוא הוזמן לביקור בן שלושה שבועות על ידי צי"ס וחברת-השילומים. היה זה שלב נוסף בגישור ההתנחל.

בחירות

לים הפתוח

ספינת מלחמת-הבחיירות, שהוטתרה משך שבועות ארוכים בין קרחוני הארצות הצי' כורית, יצאה השבוע לים הפתוח. אם חשב מישור כי הרוח הגדולה תבוא מריאותיהם של צעירים קיצוניים, טעה. קיצוניים נתגלו דחקה הותיקים ביותר.

פתח בן-גוריון בשאלתו התמה (והמוכ' חשת) "היכן היו במלחמת הקוממיות?" (העולם הזה 914). השבוע קם נגדו האיש שנפגע במישורין עלידי ב' ג'י. מפקד-הראל יוספלה טבנקין, בנו של מנהיג אחדות-הע' בודה. הוא השמיץ בפעם הראשונה בקיל רם טענה שעברה משך שנים בלחש: שבן-גוריון! אחראי באופן אישי לטבח הגדול של לטרון.

לא יותר מסתייג היה שכנו של טבנקין בחזית, מפקד-גבעתי שמעון אבידן, איש מ"ס"ם היוזע ככבד-לשון וממעט בדיבורים. קרא הוא: "איפה היינו בזמן המלחמה? על אדמת מצרים, עד שבן-גוריון קרא לנו חזרה. איפה היינו אחרי הקמת המדינה? ברתנו לגבולות!"

קיצוני מכולם היה זקן-השומר-הצעיר, מאיר יערי הכפוף, שהציג במאמר ארוך שבע שאלות לב' ג'י. לדוגמה: "כלום לא היית מטיב לעשות אילו במקום להתגרות בחלור צים, טיבים לפחות כמור, היית מתגייס להפ' סקת זרם ההברחה של מאות מליוני דולארים מהארץ עלידי הבורנונות הספרית?"

עתונות

שלושים וחמשה ואחד

כאשר הגיע הגבר גבה-הקומה, בעל הדמות האנגלו-סכסית הטיפסית, לצריף הקטן שבש' טח-ההפקר, ניסו השוטרים המשועממים לנחש את זהותו: אנגלי? קפטיין בלבוש אורח? כופר שוודי?

הורכון הבריטי, שהונח על השולחן המרור בע במעבר מנדלכאום, הציג את האורח: סלייד-ביקר, קולונל. מקצוע אורח: עיתונאי. העיתון: סאנדיי טיימס הלונדוני.

כעבור חצי שעה וכמה מאות מטרים הציג הקולונל-העיתונאי את תעודותיו בלישכת-העני' תיונות.

— מה היית רוצה לראות כאן?

— את ראש הממשלה.

השאלה לא היתה מקורית. היא נשמעה באותו חדר 35 פעמים תוך החודש האחרון, מיהם של 35 עיתונאים, ביניהם כמה מן השמות המפורסמים בעולם, שהגיעו לישראל לאחר תקרית-עזה.

סלייד-ביקר היה אחד משניים או שלושת המאשרים, שזכו לפגישה המיוחדת. יתר על כן, כשדרש הוא להיפגש גם עם ראשי האומריציה, קרא ראש-הממשלה עצמו לשמ' שון יוניצ'מן (חרות) ולינאל אלון (שהיה חולה).

משאל בזק, שנערך בין האורחים גילה כי:

- כולם רצו לראות את ראש-הממשלה.
- כולם, פרט לנציגת עתון-הנשים אל הצרפתי, רצו להיפגש עם טרי-בטחון.
- 70% רצו להיפגש עם טיפוסים אופייניים של עולים.
- רק 10% התעניינו בבחירות הקרובות, ביום-ההצמאות, או בבעיות שוטפות של המדינה.

למה, הוי למה?

"למה למה, אמא לא חלמה" — כך נאמר, באחד משירי הבריגאדה בשעתו. השבוע הת' קיימו חלומות הבלהה האפלים ביותר של אמא, מפלגת הציונים הכלליים, כאשר החל אפרים גוזמן, מזכיר התאחדות הסוחרים

כתבי „העולם הזה“ ש-
הפכו את מגילת העצמי-
אות לפטיוזיה — ניסו ל-
החתיב מאות אזרחים —
ונתקלו, לרוב, בסירובם.

טוען: „כדאי לחתום רק על דברים, אשר אפשר לקיים אותם, (עצה סובה למנהיגי המדינה). גם הוא התייחס בספקנות רבה לאנשי החוליה. הוא שאל שאלות רבות על זהותו של הוועד ועל הרכבו האישי.

לא!"

הצעירה טענה כי כבר חתמה על עצומה זו לפני שבוע ימים, באותו המקום. רבים אחרים התאוננו וטענו כי בזמן האחרון גדל והולך מספר ההעדות הציבוריות השונות מסוג זה במרב הציבור הישראלי.

המשפט

שואר־התנועה

עצ מאות
בסכה!
חמון

לפני שבע שנים בדיוק, עת הצטרפו תותחי הפלישה הראשונים אל מקו
ימסערה על פני הארץ, נאספו שלושים ושבעה אישים ישראלים, בני כל
באולם המוזיאון התל-אביבי, חתמו בטכס הגיגי על מגילת עצמאות ישראל,
מאז זרמו מים רבים בירקון. המגילה הועתקה באלפי העותקים, נקבעה
נתלתה על כתלי משרדים, בחלונות ראווה, בבתי-ספר. אבל כמה אנשים, מ
סמנים המועטים, שהתעניינו בה כבמסמך חוקתי, זכרו את תוכנה? כמו
ישראלים שמרו על קשר חי עם העקרונות המובאים בה?

על שאלות אלו ניסתה, השבוע, להשיב מערכת. העולם הזה, ששלחה לרו
אביב חוליה מיוחדת, מציידת בעצומה מטעם. הוועד הציבורי להגברת
ישראל. הוועד הציבורי לא היה ולא נברא. אולם העצומה עצמה היתה אמי
הכילה שלושה סעיפים של מגילת-העצמאות הישראלית, עליה חתמו נציגי כל
החלוצים, המציידת בכרזת-תעמולה (למעלה) פנתה אל 842 איש ואישה בבקי
על העצומה. היא פעלה משך יומיים ברחובות, במשרדים, בדיירות פרטיות, ב
הפשוט ובין חוגי המשכילים. הוצאה: העצומה (למטה) זכתה לפחות חתימ
מגילת העצמאות המקורית.

ומכיו כל אלה — בין אם חתמו, או סירבו לחתום — לא זיהה איש את שלו
פים כשייכים למגילת העצמאות.

[illegible]

בה בשעה שעל מגילת העצמאות המקורית חתמו 73 ישראלים בני כל המפלגות
העצומה, שהכילה שלושה סעיפים מאותה המגילה, רק 35 אזרחים תל-אבי
842 האזרחים, אליהם פנתה החוליה במשך שני ימי עבודתה בתוצותיה

רחוב צדדי נסיון ראשון: שני צעירים הולכים לקראתנו. "חברה, אולי תחתמו על העצומה? השניים קוראים את הגליון בעיון רב, מחזירים אותו בפנים חמוצות. אחד אומר לשני: "בוא, נלך. אלה קומוניסטים". השני: "מאה אחוז!" החלפנו מבטים, משכנו בכתיפנו, הלכנו הלאה.

אותו הרחוב, עשר פסיעות הלאה: אנו נתקלים בשני אנשים. האחד פקיד, השני מחוסר-עבודה. הפקיד (לאחר שקרא את העצומה): "מסכים עם העקרונות, אך אינני מוכן לחתום, כי אינני יודע מי יודע את הפסיציה". מחוסר העבודה אפילו איננו רוצה לקרוא: "אינו עצמאות? אין לנו שום עצמאות. אנחנו חיים על חשבונה של ארץ-הברית".

תור גדול, ליד קולנוע "חץ": ניגשים לאישה אחת. היא מחייכת, אומרת שהיא צריכה לשאול את בעלה, לא, בלי לשאול היא לא תחתום.

באותו התור חותם בחור צעיר תוך הערה: "מה יש? זה לא עולה כסף". אולם מיד התחרט, שלף עיפרון ומחק את שמו. גם הוא חשב שהעצומה חוברה על-ידי הקומוניסטים.

רחוב פינסקר: ניגשים לשתי נערות. הן קוראות את העצומה בעיון. אחת מהן: "חשבתי שזו פסיציה למען נישואים אורחיים. הייתי חותמת. אבל על זה לא אחתום, זה פוליטיקה".

צעיר עומד ומעיין בשבועונים, התלויים ליד קיוסק. הוא מעיין בעצומה, חותם עליה מבלי להגיד מילה, שולח אלינו קריצה ערמומית. הוא חושב שהוא יודע עם מי יש לו עסק.

קפה "נוגה": ליד שולחן יושב גבר תפוח-פנים, מעוטר במשקפיים שחורות. הוא קורא את העצומה בעיון: "לא, לא, לא!" במרחק שני שולחנות ממנו יושב גבר צנום, חסר משקפיים. הוא לא קורא כלל, אך תגובתו דומה: "לא! לא! לא!"

תור ליד קופת "הקאמרי": עובר בעלי-הבית, גבי מוגרבי. אנו עוצרים גם איתו. הוא מחייך, קורא רק את הכותרת: "מה פירוש הגברת עצמאות-ישראל? לא, אינני חותם על שטויות".

שתי צעירות אשר עמדו גם כן בתור ליד קופת התיאטרון, נענו באדישות לבקשתנו, חתמו על העצומה מבלי לקרוא כלל את תוכנה.

קפה "בן-יהודה", שוק העבודה של אמני תל-אביב: בפניה מרוחקת יושב אחד לא-אמן, זהו המסגר שעובד בבית-הקפה. הוא איננו רוצה לחתום על שום דבר. סיפר הוא: "פעם חתמתי, מבלי לדעת על מה. זה עלה לי חמישים לירות. היתה זאת ערבות על שטר".

בית-מסחר לספרים ברחוב אחד-העם: על הקיר, ליד תמונתו של הרצל, תלוי העתק מצולם של מגילת-העצמאות. הפקיד מסרב לחתום, טוען: "ברור. אתם קומוניסטים!" לרגע קל עלה בנו הרצון להראות לו את מקור העצומה. אבל החלטנו להשאיר אותו באשליה שלו.

מרכז-מפא"י: מן הבניין יוצא עורך-הדין רוני. אנו מגישים לו את גליון-העצומה. הוא דוחה אותנו באדיבות: "אני איש-מפלגה ממושבע. אינני חותם על שום דבר, אשר לא אושר על ידה". כאן לא התאפקנו וגילינו לו כי בן-גוריון עצמו כבר חתם על מסמך זה. הוא חיפש את תתימת בלי גי.

"אל תספרו לי ציזבאות! זה קומוניזם ושום דבר אחר!" האיש נדהם בשמענו כי העצומה מכילה שלושה סעיפים של מגילת-העצמאות. רוב האנשים, אליהם ניגשה החוליה המיוחדת של העולם הזה חשבו, כמורה, כי העצומה היא מבצע תעמולתי חדש של המפלגה הקומוניסטית הישראלית.

הכופר

בגלליו, לא מצא אותה, עמד בסירובו, הפעם באדיבות פחותה יותר.

כיכר-המושבות: מוכרי-הגרעינים איננו מדבר עברית. אולם הוא חתם ברצון רב, לאחר שהוסבר לו (בבולגרית) כי העצומה היא למען שלום, עליה ובניין-הארץ. הוא לא היה יחיד.

למחרת חיום, כיכר-דיונוב: הקופאית המוכרת כרטיסים להגדלת החוד למען החייל, מסרבת לחתום, אפילו לאחר שקנינו ממנה כרס ס: "הדבר חשוד בעיני. אני צריכה להתייעץ עם בעלי".

אוטובוס מלא נוסעים: אנו פועלים על גלגלים, היות ואין אנו רוצים להפסיד זמן — ולקוחות. אולם גם כאן לא מאירה לנו ההצלחה פנים. איש בעל זקן שחור איננו מסכים עם הסעיף השני של העצומה: "לא תמיד המיעוט צריך להסכים עם החלטות הרוב. אינני מוכן להושיט להם יד. עשינו זאת כבר מספיק. עכשיו תורם לעשות זאת".

רחוב ברנר: מאחד ממשרדי ההסתדרות יוצאים שני קר-בוצניקים אופייניים. הם נעצרים לקרוא את העצומה בכובד ראש, אינם מוצאים לצערם שום דבר שהם מתנגדים לו. לאחר מכן עובר מבטם לכותרת, שגם בה אינם מוצאים את הזיהוי המבוקש. "מאיה מפלגה אתם?" אנו נשבעים כהן צדק שאיננו שייכים לשום מפלגה. הם מחליטים, ליתר בטחון, לא לחתום. מי יודע איזו מזימות מתבשלת בקלחת הפוליטית העכורה של העיר?

תור בלשכת העבודה: פרצופים נועמים נלששים אל העצומה. סלים תבאני, תמיני מסולסל פיאות, אינו מוכן אפילו לשמוע על חתימה: "יודעים! יודעים! זה הכל גיירות של בולטיקה. חותמים — לא תהיה עבודה. יודעים!"

בית-הדואר בפרו: התור לקניית בולים נמשך למרחוק. אחד העומדים בו מעיף מבט חטוף בעצומה, מסנן מבין שוני: "יד הייתי מושיט להם? סכן הייתי מושיט להם!"

שדרות-ירושלים: שתי נשים הולכות בקצב מהיר. אין אנו מצליחים לעצור אתן. אולם אחת מהן פולטת מעבר לכתפה: "אין לנו זמן לעצמאות. אנחנו ממהרות לקולנוע". כעבור דקות מספר חוזרות השתיים, הפעם בקצב איטי יותר, גם עתה סירבו הן לחתום: "איחרנו לקולנוע. אין לנו מצבירות בשביל זה".

אולם אנחנו היינו במצבירות מרומם. הוכחנו את אשר רצינו להוכיח, פנינו לחזור למצרכת.

כתבת הדור וורה אלישיב (בתו של שגריר ישראל בברית-המועצות לשע" (בר): "זה מטריח מקומוניזם".

העתונאית

כאשר רצה השומר לעיין בעצומה, ניגש אליו מפקדו, קצין בעל שלושה כובכיים, אמר עליו להרוג את.

הסתלק!

הביעה את נכונותה לחתום על העקרונות המוכלים בעצומה, אך סירבה לעשות זאת, עקב היותה לבושה במדי-ס.

הקצינה

סרב לחתום, התפלא על שפנו אליה, ציין כי הוא מזדהה רק עם עקרונות התורה, אם כי הסכים עם העצומה.

האדוק

תמו על מבין העיר.

במדניה

(המשך מעמוד 9)

למחנה צבאי לבנוני, מהלך 25 קילומטרים בערך מסריפולי, הוכנס לתאים בודדים. רב-החובל נחקר למשך מחצית השעה, וכל שאר אנשי הצוות במשך דקות מעטות, כשהשאלות נמכות על ענייני בטחון בעיקר. אולם החקירה הרשמית הוחלפה עד מהרה באחירה ידידותית הרבה יותר, כשכל אנשי הצוות הוזמנו לסעודה מזרחית בחברת קציני ה"מחנה" (התסריט: שאשליק, אורה, סלאט ירקות), שהתנצלו כי בגלל איסור שמן הק"ר אין יכולים לכבד את אורחיהם. ביין אולם גם ללא יין היתה האחירה מרוממת: השיחה הידידותית נסבה בעיקר על שלום בין ישראל ללבנון, שאיפה בה תמכו כל הנוכחים, אך בהסתייגות אחת — בעיית ה"פליטים". פרט לזאת, הוכיחו הלבנונים את מצאות מקיפה בבעיות ישראל, שאלו על המצב הכלכלי, שלדעתם הוא דומה בשתי המדינות ועל הקמת נמל-הקישון.

הרובים במפגש. היחס אלינו היה מצויין! דעה זאת משותפת לכל אנשי ה"צח"ה. כאשר הוצאו מן הנמל ניסו, למשל, שני ילדים ערביים לקרוא קריאות גנאי, הור"חקן מיד בגערות על ידי עובדי הנמל. לאחר 10 שעות נוספות בתאיהם במחנה הצבאי, הוחזרו אנשי הצח"ה לספינה, אולם מנהלת הנמל הציעה להם לשהות עוד לילה עד שוך הסערה. למשך לילה זה הועלו על הסיפון ארבעה שוטרים לבנוניים, שתלו מיד את רוביהם על מסמר במטבח הספינה. נהנו מן המשקאות החריפים האסורים וממשחק קלפים בתאי הצח"ה, שהתנהלו בידדות ורעות.

לפני ההפלגה נשאל רב-החובל אם חסר לו משהו, ביקש וקיבל שימורי בשר וירקות ולחם טרי. הלבנונים סירבו לקבל תשלום עבור אספקה זאת. ביקשו את קרביץ לקבלה כמתנה. סירת מנוע לבנונית ליחתה את האנייה עד תום המים הטריטוריאליים, ולי-אחר מכן נפרדו השוטרים הלבנוניים בלחי-צח"ה: "להתראות! נקווה שבקרוב יביאו ספינות ישראליות סחורות לנמלי לבנון — ולהפך".

חוק

החור ניסתם

שעה שהשופט המחוזי התלאביבי, יצחק קיסטר פסק כי על חברת הכשרת הישוב היה להופיע ולהעיד בפני בית-הדין הרבני (הגלם הזה 901), היה נדמה כי נסתם חור חוקי. החור: בו בזמן שבית-הדין הרבני הוא הסמכות היחידה בענייני אישות, אין לו כל סמכות להכריח את העדים לבוא ולהעיד לפניו.

בא כוח החברה, עורך-הדין מגדל שרף, נסה להשאיר את החור פתוח, בהגישו לבית הדין העליון עירעור (בעל 34 נימוקים) על פסק-הדין. שלושת השופטים העליונים: יצחק אולשן, ווסמן ואלפרד ויתקין, קבעו כי כל הנימוקים אינם אלא נימוק אחד גדול: אין לבית-המשפט המחוזי זכות להכריח עדים להופיע בבית-הדין הרבני.

בשבוע שעבר פסק בית-הדין העליון:

- לבית-הדין הרבני אין סמכות להכריח עדים להעיד בפני בית-הדין הרבני.
- גם לבית המשפט המחוזי אין סמכות להכריח עדים להעיד בפני בית-הדין הרבני.
- סמכות זו נתונה רק לבית-המשפט העליון בישיבתו כבית-הדין הגבוה לצדק.

פסק דין זה, שהינו בעל חוקף של חוק, סתם את החור החוקי, אך סיבך את הפרוצדורה: מעתה והלאה יהיה על המבקש להכריח את זולתו להעיד בפני בית-הדין רבני, להגיש צו-על-תנאי (בצו-הצעה בשבועה המפרטת את העובדות), והמשיב יוכל לתקור את המבקש כאות נפשו.

מפעלים

בהמות או בזה"א?

"אין אדם מהעלה באמנות הבמה אלא לאחר שנים ארוכות של עוני ורעב", אמר השחקן האמריקאי החתק לונל בארימור. השבוע ביקש התיאטרון הקאמרי להפריך חוק זה, מצא דרך אשר תאפשר לשחקנים צעירים להשתלם באמנות, ללא צורך לרעוב. הדרך: הקמת כפר-אמנים, אשר יכלול גם בית-ספר דרמטי ובית-מלאכה לתפאורות. החניכים יתמחו גם בחקלאות, ויכלו להשתבץ בתייחמ"דינה גם אם לא יצליחו על הבמה.

אמר מנהל הקאמרי, יצחק קדיש, אחד מיוזמי

עטים
גלובוס
עם "דיו הפלא" DW 2

הכן את אופנעך למיוד הקיץ!
הצטייד במגן רוח ובכסאות נוחים
אצל המומחה...
מנחם
טלפון 81727
תל-אביב רח הוצל 90

אל תגרש את המלוח
המלוח העממי
לחתך גם אתה בגדלות

שכר עבודה
אינו
רק
כסף

ראשי מ"פ"ם, מק"י ו"אחדות-העבודה" מנסים לדבר על לב הפועל כאילו ברצונם וביכולתם להעלות את השכר. האומנם?

כל פועל נבון יודע:

העלאת השכר סתם, בלי הגברת הייצור, פירושה:

✓ ירידת כוח הקנייה של הכסף;

✓ עליה כללית במחירי הסחורות;

✓ אינפלציה דוהרת.

העלאת השכר סתם, בלי הגברת הייצור, פירושה — ירידה בשכר.

הדרך להעלאת השכר היא:

✓ בהצמדת תוספת היוקר למדד יוקר המחיה;

✓ בהגברת פריון הייצור והתפוקה;

✓ בתוספת ותק, משפחה ומקצוע.

זוהי דרכה של מפלגת פועלי ארץ ישראל להעלאת השכר.

בדרך זו שמרנו עד כה על רמת השכר ואף היטבנו אותה.

בדרך זו נוסיף להתקדם.

למען הסתדרות מלוכדת מגשימה —

א

הצביעו

לפעמים מבקש אותי משהו להעביר, יחד עם מכתב, חומר כלשהו למישהו אחר. מובן שאינני אחראית לתוכנו של החומר האמור. כפי שאמרתי פעמים רבות, אני הנני הודור בלבד.

הפרצוף לא חשוב

נתבקשתי במפורש לא לשנות סכתה. והריני מוסרת אותו כלשוננו: "אחרי כן 24, נאה, בעל השכלה-תורה, מבקש להתכתב עם נערה איננה, מוכן ובעיקר בעלת חוש-החומר. על ניהל להיות בין 17 ל-22. מראה הסנים אינו משנה. מוכן להתכתב על כל נושא שהוא." אני מניחה שאותו בחור החישוב שכל מה שאני יכולה לעשות הוא מיטיב לעשות ממני — ירשה לי לחסות את מספרו: (915/493).

קומיציזים, הווי וגבולות

הולית בחורים של צעירים בעלי שאלות תלוציות (לשעבר חברי תנועות נוער) (915/494), יורעים כאשר שורה עליהם המורה, לארנו ערבי הווי וקומיציזים. הם אהובים לטייל בארץ לאורכה ולרוחבה מבלי להתחשב במצב בנפולות. כהר כחה לחומר מייצגניות בעורקים, הם משרתים באחד החילות הקרובים בארץ. רצונם של צעירים אלה להתכתב עם נערות דומות, שלא תהינה מפונקות."

17.5 וחבריהם

(915/495) היא נערות הסבורה, משום מה — שאם היא איננה נבונה ביותר, הרי עליה להתכתב עם צעיר שאף הוא לא יהיה כזה. עליו (כן) להיות נחמד, בעל חוש-החומר, חברמן וכן 17.5. היא חוסכת את סירות מעלותיה, למכתבה הראשון אליו. כן, והבקשה השיגורית: "אם יש לו דם, ישלח המונח..."

יופי איננו משנה

עוד אחד הסבור כי יופי איננו משנה, העיקר האישיות — הוא (915/496) שהנו כן 80 ויליד ציכיה ומשכיל. הוא רוצה להתכתב עם נושאים אקסואליים.

17 אביבים ויר עדינה

ספרות, שירה, פוליטיקה, טולים וביי לויים, הם מרכז התענינותן של חיל קרבי צעיר כן 18 (915/497) המפכה למכתבים כתובים ביר עדינה בת 17 אביבים, על הנושאים הקרובים ללב.

שגוען למיסמיות

שני צעירים חיפאיים, ילדי הארץ, בני 22-23 (915/498) אומרים שהם משרעים אחרי הטבע, המיסמיות (יה!) השיתה, הצחק והחיוך. כדי לשמור על מיסמיות זו הם מוכנים אפילו שלא להתראות עם מכתביהם. למרות זאת רוצים הם שתהינה בניל המתאים. רצוי זוג נערות חברות, אולם הם מוכנים להואיל להסכים גם לכודדות. הם אומרים כי השכלתן איננה חייבת להיות "נבונה" משום שמנסיונם תאשי למרו כי "השכלה" זו, השכלת העודות איננה תמיד דבר גדול.

נערות — או עצמות, היינו הך

(915/499) מספר לי שבכל השאלונים ששלח בשנות חייו, חזרו תמיד שני מספרים, 1926, שהיא שנת לידתו, ו-1987 שזה נבונה בסיס. כל השאר, אומר הוא, איננו חשוב כרגע, פרט לעובדה שיש ברצונו לקבל מכתבים מעדות או עצמות, הוא לא ידע בדיוק מהו המונח המתאים.

ברכי מנהל

ראו: — מוכירות העובדות על ברכי מעבידיהן נמצאות בעיקר בקריטריות. אין זאת אומרת שעליך להתרע מקבלת עבודת קירות בגלל סברה ילדותית זו. חזק מה, לעולם אין הן מניעות לאותן ברכיים כששר (או מנהל) כופה אותן. אני חושבת שלמנהל משרד קטן (קרח) וכן חמשים כפי שאת מתארת אותו, יש כיום כוכר מספיק של דאגות. מכיון להר סיף על ברכיו את עצמות, הוא לא ידע דה, חביבתי וחשבי יותר על סכנות הכתיבה מאשר על ברכיים.

המלפון

נילה: — הזכרת לי מאד את סיי פורה של דורותי פאקיר על הנערה הי מחכה למלפון. אל תמשיכי לחכות כך, תצאי מדירתך, לא איכזר לדעת מה הי סיבה לאי התקשורת. יכול להיות ש"חלה" אני חושבת שאת יכולה לפנות אליו בפחית או מכתב ובכיוול או לא בכיוול להביע דאגה לשלומך. לפי תשובתו, תדעי מהי עמדתו. ואז תוכלי להחליט. ועד מכתב תשובתו, צאי מן הבית לכי לחברה, לקולנוע, לכל מקום, רק אל תשכי כך.

על כל הפתנים אני בכך עניין שהוא, לצורך 800 פרו-מחבלים.

לאה ברבש הועמדה לדין באשמת שבועת שקר.

אופנה

24 שעות

חזרה-מדרגות, אשר בקומה השנייה של מלון רמת-אביב התל-אביבי, הפך, השבוע, למחסן זמני של שמלות, כובעים ונעליים. מלכת היופי הישראלית, מלאת-הגוף, אביבה פאר זכסה איש-שלום התמירה החליפו את שמלותיהן בזריות של דוגמניות מקצועיות. למטה, באולם המלון, נאסף קהל גדול, שח" כה להופעתן: היתה זו תצוגת אופנת-הקק בנשף השנתי של חיצו הצעירה.

התצוגה היתה מוקדשת ל-24 שעות בחיי אישה, כללה 12 דוגמות (שימלה לשעתיים), החל משעות-בוקר, צהריים ופי-איי-איקליק וכלה בשמלות מפוארות (3/4) לנשפים (ראה תמונות). החידוש הגדול של התצוגה: שימוש מרובה בכפתורים, אשר יאפשר לנשים ללבוש ולמשוש את השמלות (חלקים, חלקים) במהירות מפליאה.

הדוגמניות נתקבלו בתשואות סוערות של הנשים, תשואות פשוטות יותר של הגברים: הם ידעו כי התצוגה תעלה להם ביוקר.

כל ישראל

ברווי הבחירות

ההופעה האמנותית במסיבת בחירות ש' נערכה השבוע עלידי מפלגת אחדות העבודה

שמלת-בוקר בצהוב ושחור. הכיס הגדול מיועד לא רק לכספה של הדוגמנית, מלכת היופי, אביבה פאר, אלא גם לבולר, המקשט את השימלה.

בבית-הקפה הציפור הכחולה בפתח-תקפה כללה הגרלה בה חולקו כפרסים לזוכים (ללא כל השקעה מצד הקהל) תרנגולות, ברווזים, עוגות, יינות וממתקים.

סדר צריך להיות

סיכום סטאטיסטי של ליל-הסדר התפרסם השבוע בעלון קיבוץ יגור. לסדר באו 1526 איש, מתוכם 352 אורחים, 699 אזורי-המקום, 25 אנשי נח"ל ותלמידים אלפן. להתקנת ה"שולחנות והספסלים נצרכו 410 לוחות עץ, ולפרישה המפות — 2137 נעצים. 166 איש שעברו בתורנות הגישו 1766 מגות עוף שהוכנו מ-440 עופות, 6000 כופתות, 500 ליטר ליפתן, 240 בקבוקי יין ו-100 חבילות מצות.

שושה בעקבות אחד

לצורך רשימת הבחורים בישוב חולה שב' נפת כינרת (מספר הקלפי: 08671) הודפסה חוברת בה ששה עמודים, הכוללת שם אחד של בעל זכות בחירה יחיד.

החוק לעזרת הבלתי-חוקי

מענק-הלידה בסך 55 ל"י הניתן מטעם המוסד לביטוח לאומי לכל יולדת חל גם על לידות שמחוץ לנישואין — זאת הבהירה ה"מוסד בתשובה על תלונתה של המחלקה ה"סיציאלית של עיריית באר-שבע. התלונה הוג"שה לאחר שהמוסד עיכב את תשלום חלק המענק לשלוש יולדות ללא בעלים, במטרה להעבירן לידי המוסד הסוציאלי העתידי לספל בתגונות.

אולם בשבוע שעבר טען (באנגלית רצוצה) בסני שופט-השלוש התל-אביבי, מאיר רובין, כי אינו מדבר עברית. חוסר ידיעת השפה לא הפריע לו להבין את האשמה המיוחסת לו: פריצה לחוף חדר במלון רמת-אביב, במטרה לגנוב.

לכשנתפש קלאפר באותה ההזדמנות על-ידי בעל החדר, התייר האנגלי יצחק לוסבי סקי, מסר במטרה הודעה ארוכה (באנגלית): לאחר שיחזרו מרמלה גוש קלאפר בחזרה (את שמה הוא סירב לגלות, כדי לא להביא אותה לבית-המשפט — אפילו כעדה) רצה להתחתן איתה, לחסוך כסף כדי לקחת אותה לארץ-מולדתו, בלגיה. הוא חיפש עבודה בכל רחבי-הארץ, הת' אכזב מן הועד למען שיקום האסיר, שהוא בלוף גדול אחד! חזר לתל-אביב ועבר אחד מצא את עצמו ליד מלון רמת-אביב.

פגישה שניה. היתה זאת הפעם השנייה שקלאפר נפגש עם השופט רובין. בפעם הראשונה ביקר אצלו מיד לאחר שיחזרו מהמאסר, רובין, חבר בוועד לשיקום האסיר המשתחרר, יעץ לו לצאת לקיבוץ, הבטיח כל העזרה הדרושה. אולם קלאפר העדיף את חי העיר על חי הכפר, נשאר בתל-אביב.

כעת טען הנאשם כי לשופט היתה דעה קדומה נגדו, ביקש להעביר את בירור תיקו לשופט אחר. לשאלת השופט מדוע לא ביקש זאת קודם, ענה: "אין אני עורך דין. אין לי מושג בפרוצדורה." אולם כשעמד רובין להעביר את תיקו לבית המשפט ה'

שמלת-אורנג'זה שחורה-לבנה, בעלת צווארון גדול, שאפשר להורידו. הכובע מטיפוס דרום-מז' רב הותאם לשימלה המיועדת לתת פי-איי-איקולק.

מחוזי גילה הנאשם בקיאות בחוק: ביקש לשנות את סעיף האשמה מפריצה לכניסה, היות ולא מצאו עלי כל כל-פריצה. ה' שופט נתן לו מחמאה על כך, וצילצל ב' פעמינו.

משפט

מעשה בשתי שמלות

לאה ברש, כסופת-השער, היתה רגילה ל'החלבש יפה, לתפור שמלות חדשות מפעם לפעם. השבוע היתה לה הזדמנות להפגין את לבושה במקום בלתי רגיל. לפני שופט-השלוש, חיים שטיינברג, שניהל נגדה חקירה באשמת שבועת שקר.

לפני חודשים מספר תפרה לאה ברבש שתי שמלות אצל חיה לסלאו. ימים מספר לאחר מכן הודיעה לה התופרת כי עליה לסלק חוב של 75 ל"י תמורת השמלות. ברבש סירבה, טענה כי אין היא חייבת דבר. לסלאו מיהרה לתנות המשטרה הקרובה ביותר, הציגה שטר, שנחתם בכיוול עלידי ברבש.

גם בפני שופט השלוש התל-אביבי מכס צירנובילסקי, טענה לאה ברבש כי אין היא חייבת אף פונתה אחת, סמכה את טענתה בעדותו של מומחה לכתב-יד, אברהם לוי, מי ששרת במשטרת-ישראל.

השופט-קיבל את עדותה, המליץ למשטרה להאשים את התופרת ביוף מסמך. אולם המשטרה הפכה את הקערה על פיה:

• הוא התפטר לאחר שהוכרה לעבוד ב' שבתות.

מי התוכנית: "אני מקוה שבהמות-העבודה ירחיקו את השחקן הצעיר מחיי-הבוהימה."

כתבים

אורח מול מונופיל

למאבק הממושך בין חברת חוף-ים, בעלת המונופול על שתי-המה של בתיים, לבין בית הקפה הקטן יפופפה, השוכן עליה, היתה משמעות סמלית: בית-הקפה הקטן, שסירב לעזוב את שטח החוף, דחה את כל הפיצויים שהוצעו לו, ייצג את האזרח האפור, הראה את רשות הרבים כשייכת לכולם. התבירה, שהקיפה את החוף בגדר גבוהה רצחה להפוך רשות זו לרכושה הפרטי.

הפעם עמד החוק לצד האזרח. בפסק-הדין שניתן בשבוע שעבר, לאחר התנגדות בת שנתים בין ארבעת עורכי הדין של חברת חוף-ים לבין פרקליט בית הקפה, יעקב פיש'לב, נקבע תקדים חשוב: "הגדר תוסר לחלו"טין בבתיים — ובכל מקום, בו נעשה דבר "דומה".

ציילנים

מסע-צלב

לכשהצטרף אלפרד א., עתונאי בלונדי של ה"זורנאל השוודי למסע ציילנים לישראל, במטרה למשוך בשורת כתבותיו לקוחות ל' מסעות הבאים, לקח עימו, נוסף על מכונת הכתיבה, רקדנית יהודיה, ירידה, בשם אילנה פ, שהשתוקקה זה מכבר לבקר בארץ-הקודש.

חליפה ספורטיבית בפסים שחורים-לבנים. הכובע החדש הוא קנטייה עשוי קש שחור.

הגברים הלא-צעירים במסע (שגיל משתת' פיו הממוצע הסתכם ב-60) רק נהנו לצפות בחמוותיה (הגלויות) של הרקדנית הצעירה. פחות מרצות היו הכתולות הקונות שבת' בורה. אולם כל עוד הצטמצמה מתחרות ה' צעירה בשיגור חזיקים בלבד, היו נאלצות להתפכך ברטינה.

המצב השתנה לכשגילתה לילה אחד, שכנ' תה לחזר של אילנה, כי הרקדנית לא חזרה כל הלילה לתאה. דליקת ההתמרמרות (המוצ' דקת) קיבלה חומר דלק נוסף, כשעברו ה' שנים, מיד לכשהגיעו לארץ-הקודש, לגור יחד.

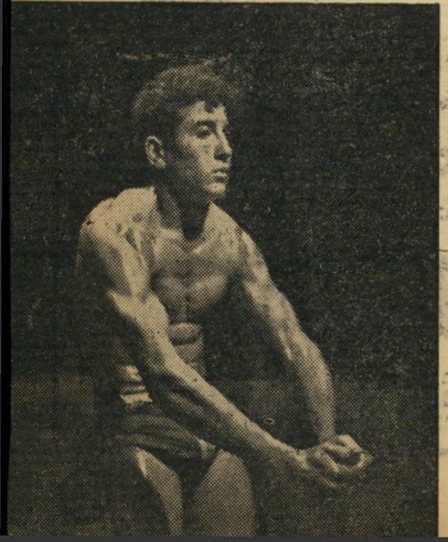
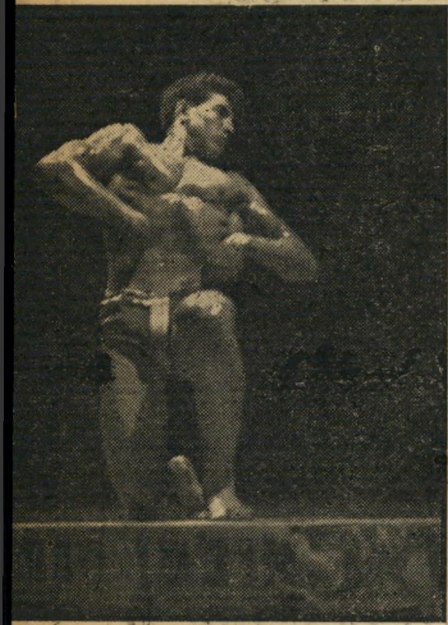
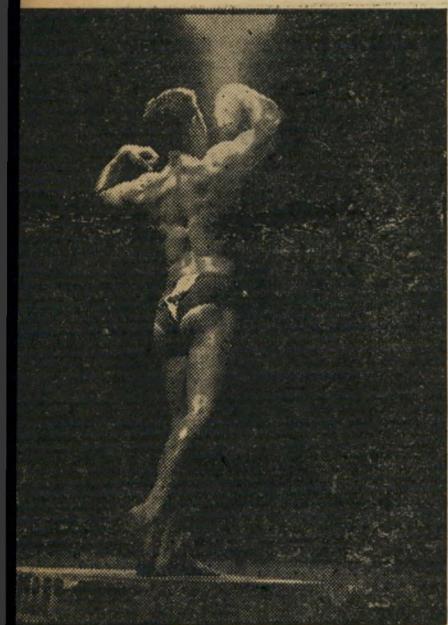
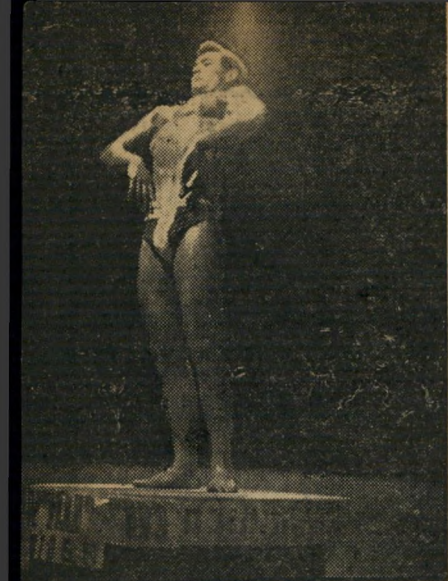
מכונה הצניעות החלה בפעולתה. אלפרד הצעיר הועמד בפני הברירה להמשיך במסע בלי ידידתו, או להמשיך בידידתו בלי המסע. הוא העדיף את הברירה השנייה.

בכל מקרה אחר היה מסתיים מסע-הצללב הזה של הצניעות בנצחון הצניעות, אלא ש' בשודיה, שלא כמו כאן, מתחה העתונות גורם שיש להתחשב בו. סוכן-החברה המקומי, משה ארמוני, הזמין את שני הצדדים לביתו, ומסע הריכוך הממושך הסתיים בפשרה: יד' דת-העגונות תחזור לתאה הקודם, ואילו ש' רת הכתובת של ידידה העתונאי תמשיך להת' פרסם ב"זורנאל השוודי, להשפיע על ציילנים שחודים נוספים לצאת למסעות קודש דומים.

פנעים

ידיעה ואי-ידיעה

סילים קלאמר (31) בילה 4 וחצי שנים בבית-הסוהר ברמלה, בין דוברי-עברית.

את גיבורי-השרירים במחאות-כפיים, שריקות ויללות-חתולים, ביקש להשפיע על החלטות שלושת השופטים: מתאבק יעקב ליבואר, מי שהיה אלוף-אירופה, מורה לטבע אמנון של ט, צייר עזריה אגסי. בין אמצעי ההשפעה: העפת בקבוקי גזוז ריקים ושלגוני ארטיק לעבר הבמה, תיגרות ושכירת-ספסלים.

יותר מכל התפעלו הנשים, שמילאו את האולם. הפעם היתה להן הזדמנות מצוינת לחזות בחלקי-גוף גבריים חשופים, מבלי להטריח את עצמן ללכת לשפת הים. התפעלה חמדה מורח, מקרולת השיער, חובבת הרגליים הגבריות: "לא באי! איזה גבר!"

נוכחות הנשים הרבות בלבד, כנראה, את השופטים, גרמה לאנדרלמוסיה. לאחר שהוענק תואר מרישאל הצעיר לאברהם שמואל, נתגלה כי חלה טעות בבחירה: התואר היה מגיע ליצחק שושן (18). שמואל דרש את זכויותיו. השופטים נכנעו, העניקו לו את המקום השני, העבירו את יצחק יוסף למקום השלישי, פיצו את עוזי ברגר, שזכה תחלה במקום השלישי, במדליה קטנטנה.

צלמי העתונות, שבובו סרטים יקרים על צילומים לא-נכונים, רטנו מרות. עוד יותר רתח הקהל. שאגו הנאספים: "השופטים, הביתה!" השיב אחד השופטים: "הקהל, הביתה!"

איש לא הלך הביתה. ההחלטה השנייה של השופטים להעניק את תואר מרישאל ראל הבוגר ליעקב שושן, אחיו של מרישאל הצעיר, הרגיעה את הרוחות. עשרות צעירים וצעירות פרצו אל הוירה, נשאו את שני האחים — ואת גביעיהם על כפיים.

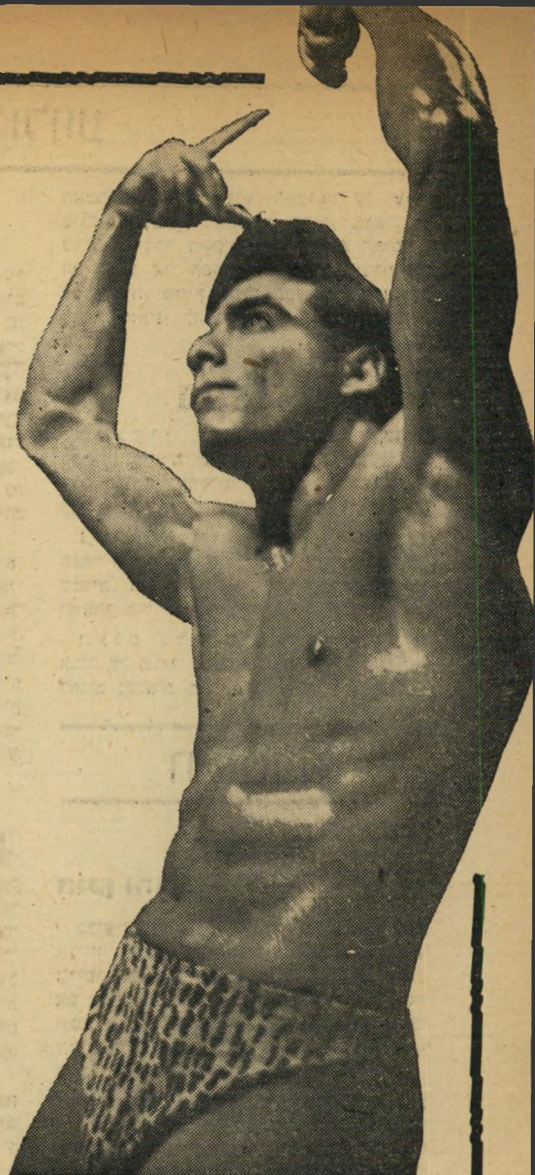
מרוצה יותר מכולם היה יחזקאל גלזיאר, שזכה בתואר מרישאל המקצועי. תואר זה יאפשר לו להפגין את שריריו המתפתלים כתחרות לבחירת מרישאל, שתיערך בבריטניה, בטלביזיה — כמו מלכות-היופי.

ציבור הגברים בישראל היה מקופח במשך זמן רב. הם נאלצו לחזות בעשרות תחרויות יופי של המין היפה, בה בשעה שהם עצמם לא יכלו למצוא במה מתאמה, כדי להפגין עליה את מעלותיהם הגופניות, לעורר רחשי הערצה נשיים. הקיפוח חוסל רק לפני ארבע שנים, כאשר החלו התחרויות על התואר מרישאל. אולם ההשתתפות בתחרויות אלו הגיעה לממדים המוניים רק השבוע, כאשר ערך יחזקאל (מר ישראל 1954) גלזר, מנהל מכון-השרירים הרמתי-גני הרקולס את התחרות באולם הוירטורן. חדר-ההלבשה היו מלאים עד אפס מקום. המשתתפים מרחו את עצמם בשמן אגוזים, חזרו על פוזות מופצצות. בלט בין כולם החיפאי הצעיר (28) גק סמואל, יוצא הודו. חניך-היגים שלט בשרירי גופו כמו בסוסים מאולפים, הניע אותם לכל הכיוונים.

גם האולם היה מלא. השורות הראשונות נכבשו בהסתערות עלידי בנות המין החלש, ידידותיהם של המשתתפים. הן ידעו כי נכון להן מחזה משביע-רצון. הן לא טעו. כאשר התחילו הגופות השריריים מופיעים על הדוכן הקטן, שהועמד במרכז-הוירה, נתמלא האולם ריח חריף של שמן אגוזים, שהברית מן המקום כמה גברים איסתניסים (ביניהם, כנראה, גם את ראש עיריית רמת-גן, אברהם קריניצי, שפתח את הטקס בנואם נמלק). המשתתפים התאמצו לנהוג ב"שלווה ובנימוס", השתדלו להבליט כל שריר בגופם — אפילו את שרירי אצבעות-הרגליים — עשו פוזות קלאסיות, ניסו לשוות לפניהם הבעה דומה לזו של גיבורי-היוון העתיקים, לצבור מסטר נקודות גדול ככל האפשר.

הקהל, שהתלכד לגושים צפופים, קיבל

* פרופורציה וסימטריה של הגוף — 6 נקודות; פיתוח הגוף והשרירים — 6 נקודות; הופעה כללית — נקודה; פוזות — נקודה; עור ופנים — נקודה.

מיטב שרירי ישראל משוחים בשמן אגוזים

איזו נשיקה! אחיו הגדול של יצחק שושן, יעקב, זכה לא דק בתואר מרישאל הבוגר, אלא גם בנשיקה לווהת על לחיה של אחת המעריצות החינניות מתוך הקהל.

"איזה גבר!" לקריאות התפעלות אלה זכה מרישאל הצעיר יצחק שושן (מרכז).

האמריקאי כרמן ג'ונס, המבוסס על יצירת ביזה, בפסטיבל הסרטים בקאן, מצאו האמריקאים דרך מקורית לעקוף את האיסור: הם יצגו את הסרט על סיפון אוניית קרב אמריקאית, מחוץ למים הטריטוריאליים של צרפת, יומינו להצגה את כל אורחי הפסטיבל.

בקצרה

השגיון הנפלא: אחד הסרטים הפחות נפלאים של העונה. סוחט דמעות על עם הגורם לעזרונה של אשה, הופך רופא כדי לרפאה. גיין חמאן.

נשקיוני קייט: סרט זמר לפי המחזמר המפורסם לקול פורטר. צולם בשלושה ממדים, מוצג בארץ שטות. קתרין גרייסון, החארד קיל, אן מילר.

האנס כריסטיאן אנדרסן: סרט אגדה על שוור האגדות הדני הגדול. דני קיי. לחנים נפלאים מאת פרנק לסר.

תיאטרון

הבימה

הזקן והבת

בביצוע המלך ליר השקיע תיאטרון הבימה מאמץ בלתי רגיל: מלבד הבמאי הבריטי יוליוס גלנר והכנת תפאורות יקרות, אם כי לא תמיד משכנעות, מעשי ידי הצייר יוסף קארל, גייסו להצגה גם שני כוכבי התיאטרון, אהרן מסקין ושמעון פינקל, על מנת לשחק את התפקיד הראשי בחיפוף.

הכחנה היתה, בלי ספק, לעורר את קהל הצופים להערכה משונה של הביצוע בשני הצדדים, בהם מתחלפים גם שחקני התפקידים העיקריים. הערכה משונה כזאת מוכרחה להעדיף את ביצוע הצחת שפינקל עומד בראשו, ונותן עם זאת פירוש מבריק וחי יותר לדמותו של המלך היוצא מדעתו בכעסו על בנותיו שהפקידותו לאחר הבטחון חונף לדאוג לזיקנתו.

בתפקידים חשובים אחרים עדיף שלמה בר-שביט בתפקיד הליצן על אלהים אפשיטין, שאינו חלף לרגע להזכיר לקהל כי למזל אי פעם פאנטומימה. שושנה רביד מבטאת בצורה נוגעת ללב יותר ממרים זיהר את דמותה של קורדליה, הבת היחידה שפיה אינו מוכר צחצחות ולבה אינו חורש שחרות. בתפקידים אחרים, בלתי מתחלפים, עיצבו שמואל רודנסקי בתפקיד קנט, אבי גד בתפקיד אדגר וישראל בקר בתפקיד אדמונד טיפוסים הנחרתים בזכרון.

עם כל אלה, לא הצליח אף אחד משני הביצועים בהבימה לעלות לאותה דרגה בה יושב הקהל מרוחק לכסאותיה, שוכח על הכל מחוץ למסגרת הבימה המוארת. כל דבר — המשחק, התפאורה והבימוי — היה כמעט מושלם, אולם לא עבר את גבול ה"כמעט".

נתממזרת — אולם למרות חוסר ההתלהבות שמעורר הביצוע, הייתה ההצגה מאירע תיאטרוני רביעני בגלל המחזה ה"שקספירי המצויין שתורגם מחדש לעברית מצויינת בידי אברהם שלונסקי, שלא השתמש לתכלית זאת בתרגומו הקודם שהוצג לפני שלושה עשר שנה באוהל. תרגום חדש זה יעשיר בלי ספק את השפה העברית בשורה של ביטויים עממיים ("נתממזרת" למשל), יתרום שורה חדשה של קלילות עסיסית עברית מקורית, החסרות כל כך במלון ה"עברי".

המחזה עצמו, אותו כתב שקספיר עליסוד סיפורים עתיקים חצי-היסטוריים כרוב מחזותיו האחרים, הוא בעל משמעות אקטואלית עמוקה במדינת ישראל. למעשה, מסופר בו על דור שהזדקק בשלטון (המלך ליר עצמו) ואינו מסוגל עוד להבין לרועתו של הדור ה"צעיר". לכן הוא מרומם את המחנכים לו, בנותיו גונריל ורגאן, מוסר לידהם את השל"טון, מגרש מעל פניו את ישרי הלב (בתו קירדליה). התוצאה: שואה כללית המסתיימת במות שלושת הבנות. המלך הישיש ועשיר רות קורבנות נוספים, ובמלחמה בין אנגליה לצרפת. פסוק הסיום, אפילו בניסוחו, מתאים למורשת השכל ישראל מובהק: רבו נטיונותיו של הזקן, הנוער בכמותם אל יסתכן.

סרמים

ישועה מהרחיב

נראה כי אילולא היתה זנות בעולם היו מופקים פחות סרטים, ולא היה בכך משום אסון: בעת האחרונה מנצלים סרטים כה רבים — וכה רעים — את סקרנותו הטבעית של הקהל בשטח זה. דוגמה: **מכער לתרים**, סיפור איטלקי על נערה אמיצה (אלינורה רוסי דראגו), העומדת לבדה מול מכונת הזנות הגדולה, הכוללת יצאניות, סרסורים לדבר עבירה, מנהלות בתי-בושת ופרצופים אחרים, מנסה להציל מבין שניה את אחותה, מצליחה בסופו של סרט, למרות שהיא איטלקי.

לא עמד למפיקי הסרט סגנונו הניאוריאליסטי: המאורעות המתרחשים בו, המצור למים בצבעים קודרים על רקע סימטות אפירות, אינם גורמים לשום תגובה חיובית. בסרט על אודות זנות אפשר לזהות, לעתים, מן התגובות הפחות רצויות (לצנזורה), אולם גם רודפי גירויים כאלה יתאכזבו: היצאניות אשר בסרט נראות לא פחות הגונות, מאשר מרבית הגבירות היושבות באולם הקולנוע.

חגיגה-עשר משונים

מסוס נוסעים מכיל כחמשים מקומות ישיבה, אולם למזלם של רואי-הסרט **הגבול חים והאדירים** לא עלו במסוס המשחק בו תפקיד מרכזי יותר מאשר חמשה עשר גבר ואשה + ילד אחד. אבל איזה גבר ואשה! מטורף (סידני בלקמר) המנסה לרצוח את ידיד אשתו; איש מדע-אסום (פול קלי), השונא את מדע האטום, מפיץ מחזות שיש בו שגונונות מסוגים שונים (רוברט גייטון) וכן הלאה וכן הלאה, עד הצחת ועד בכלל — כולם קצת משונים.

ומעשה שטן: דווקא למסוס זה, שהמתח העצבני גבוה בו ביותר, חייבת לקרית תקלה רצינית: הבנוין אוזל בדיוק מעל לאוקינוס השקט ש — שוב מעשה שטן — אותו לילה אינו שקט כלל. האם יביא טייס-משנה ג'ון חיין את המסוס בשלום לסאן פראנציסקו, או לא יצליח? זאת השאלה שהצופה אינו שואל את עצמו בראותו את הסרט, משום שהתשובה ברורה מראש. הנבונים והאדירים עלול לעניין ילדים האוהבים תמונות סינמט קופיות של מסוס מרחף בינות לעננים.

יומן החדשות

ערכיה הפוכה

● מותה של שחקנית סרטאילס תידה בארה, אשר הלהיבה בתחילת המאה את דמיון הגברים, הפתיע את הוליבור, בה מתכננים עתה את סרטי-הוליוודיה. אף על פי כן הכריז מפיץ הסרט, רוברט לסטר: "תידה מתה, אבל רוחה לא הרפתה מאתנו. הסרט יראה אור". מעטים יודעים את מקור שמה: כאשר הובאה הנערה בעלת העיניים היוקדות אל האולפן מאחת מסימטות בוסטון, בה נולדה, בקשו לה שם אקוטי, הסכו את אור תיות המלה ערב (באנגלית), יצא השם בארה.

● התגלית הגדולה של הקולנוע האמריקאי בשנות החולפת היתה ללא ספק דורותי דנורדיג, נערה כושית יפת תואר ששחקה את התפקיד הראשי בכרמן ג'ונס. סרטומר המבוסס על מחזמר גיאוי המבוסס על האופרה הידועה לביזה, המבוססת על ספורו של פרוסטו מרימה אשר, עד כמה שידוע, לא גנב אותו משום מקום. הוליבור מעולם לא הסבירה מקום לכושית, פרט לבודדים, כי השתתפותם בסרטים היתה מצימצמת, מחשש שן נוכחותם על הבד תרגיז את מדינות הדרום. עתה מתכננים לכוכב דנורדיג תפקידים "מהפכניים" בסרטים כמו המדאה מראש פסל פומפיאוס, המלך ואני ותחת שני דגלים.

● לאחר שפנו יורשי המלחין הצרפתי ז'ורז' כרמן (כרמן) ביזה אל בית-הדין העליון של צרפת, השיגו צו מניעה נגד הצגת הסרטומר

העולם הזה
מאת
האנס כריסטיאן אנדרסן

שתי צפורים באכזב אחת

א. תחסוך כספר

ב. תזנה מטיב מעורה ואריזה נאה שתי מעלות אלה בסיגריה הנהדרת:

משוס'אן עגול

230 פר. הקופסה

הצטרף גם אתה למעשניה

"מיבצע חיוך"

מטעם מפעלי "תיא-בע"מ

מי תהיה מלכת החיוך?

קשה הבחירה בין כל כך הרבה חיוכים מפתים... — המיבצע הסיר את הלום ומאות חיוכים מקסימים נתגלו... על גבי תצלומים.

המועמדות "הרציניות" ביותר, (בעזרת החיוך המושך ביותר), תחמנה בקרוב לפגישה אישית עם חבר-השופטים, השקועים כרגע בים של תצלומים עם חיוכים לבכיים, כשהם עובדים בקדחתנות בבחירת החיוך המוצלח ביותר.

הרכב חבר השופטים: נציג מערכת "העולם הזה", באיכוח הנהלת "תיא" ורואה חשבון מוסמך.

החלטתם הסופית ברבר. מלכת החיוך-תתקבל

בראשית מאי 1955, ותתפרסם ב"העולם הזה"

ח'חן ל כל המשתתפות בתחרות. מוכן שלא כולן יכולות לזכות

בסרטים, אולם כולן כאחת תלמדנה שיעור חשוב:

החיוך הלבבי מנעים את החיים -
אין חיוך לבבי ללא שיניים יפות -
אין שיניים יפות ללא השימוש
במשחת-שיניים "תיא" המבריקות ומלבינות.

דרוש

אותם בהקדם

למטרת

השתלמות
המקצועית
או התיכונית

בשיטת-הלימוד בכתב

השכלה כללית
3 מדרין מקצועי
הדמנויות במסחר
הדמנויות במהנדסות
מקצועי מדרין

נצל את זמנך הפנוי לקידום עתידך!
פנה, עם ציון המקצוע המעניין אותך אל:

המכון העברי להוראה והשכלה

בירושלים רחוב בן יהודה 2, ת.ד. 1259

(עז 41)

מיסודו ובפקוחו של

המכון הבדיעי

משרד באיכז:

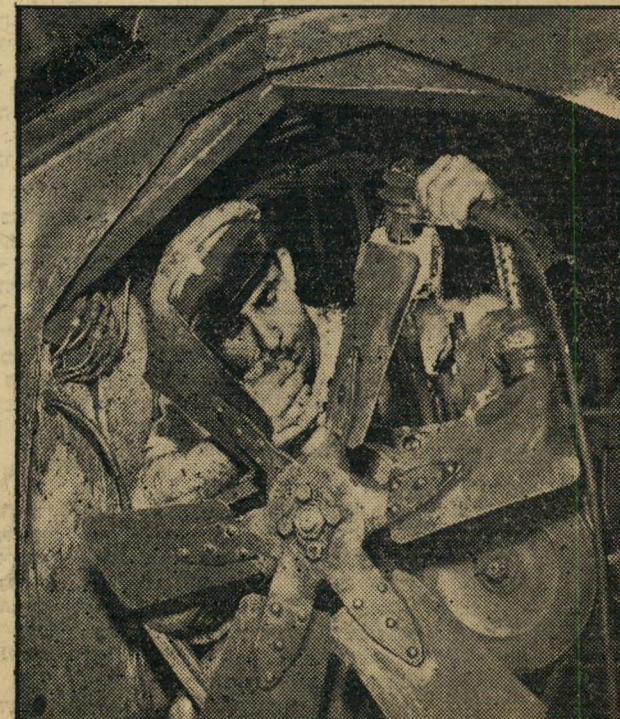
תל-אביב: שד' רוטשילד 15. נתניה: רחוב הרצל 19.
חיפה: רחוב הבנקים 5. נצרת: רח' כאנוק 28.

הנהג. 900 נהגי דן, החוליה הראשונה בשרשרת הקואופרטיב, בעלי וותק ממוצע של 15 שנה ליד הגה האוטובוס, ושרבים מהם הן מראשוני מפעלי התחבורה הציבורית בתל אביב, מטיעים מדי יום ב' 439 אוטובוסים דן כחצי מיליון נוסעים ב' 65 הקווים המקיפים את כל חלקי תל אביב רבתי.

מנהל-התנועה. באולם תת-קרקעי מתכנן מנהל התנועה לשלושה חודשים מראש את תפעול חברי דן לאורך רשת 355 הקילומטרים של קווי דן. בעזרת לוחות ענק הנושאים את מצבת העובדים וכלי הרכב הוא יודע כל רגע היכן נמצא כל חבר וכל אוטובוס, ועלידי זה הוא יכול להכווין כדרוש.

המכונאי. 250 מכונאי דן עובדים 24 שעות ביממה בשלושה מוסכים מרכזיים. אנשי משמרת הלילה (בתמונה, מחזיק המנורה), מכינים אוטובוסים רבים ככל האפשר ליום המחרת.

בוויכוח אודות חברות התחבורה הציבוריות, מחברת "דן", הובעו הצעות שונות: "הקמת התחבורה", "העברתה לעירייה", "שיתופה עם הון פרטי". לכל ההצעות האלה, אשר טובת הנוסע אינה דוקא מניען הראשון, ניתנה התשובה: לתחבורה הציבורית, הקואופרטיבית, לפחות

10 יתרונות

סדר-התנועה. 35 מחברי דן משגיחים משני צדיו של כל אחד מקווי דן על קיום תוכניות התנועה, משלחים את מאות האוטובוסים לדרכם בהתאם ללוח הזמנים הקבוע מראש, מקפידים לספק שירות מהיר ויעיל ככל האפשר לחצי מיליון הנוסעים של דן המשתמשים בשירות ציבורי זה מדי יום ביומו.

הכרטיסן. מאז 1952, כאשר הופעלו השונונים והריאל טייגרים בעלי תאי הכרטיסנים, החישו 180 כרטיסנים את הנסיעה לנוסעי דן. הכרטיסן פותח את הדלתות בכל תחנה, קולט את כל הנוסעים ומוכר את הכרטיסים תוך כדי נסיעה, בהו' רידו על ידי כך את השחייה בתחנות השונות עד למינימום.

מפקח-התנועה. על ג'יפסיעל אופנועים נעים פקחי דן יומם-לילה על-מנת להשגיח על ביצוע תכנית התנועה, להסי' דיר בעיות פתאומיות, להעביר אוטובוסים מקוויים לקווים.

מאז התאחדו, לפני עשר שנים, שני שירותי התחבורה הציבוריים אשר במרחב תל-אביב רבתי (המעביר ואיחוד רגב) לקואופרטיב דן, הוכפל משק האוטובוסים העומד לרשות תושבי תל-אביב רבתי (מ' 233 1945 ל' 439 כיום); הונגה תיכנון מרחבי של התחבורה, המאפשר העברת אוטו' בוסים כתגבורת מתל-אביב למרחב הבינועירי ו' ולהפך, לפי הצורך; נפתחו קווים ישירים מצפון תל-אביב אל יתר ערי ומושבות המרחב, שביטלו את הצורך בנסיעות העקיפות.

כי בניגוד להצעות הנפל שהיו רוצות לראות תחבורה ציב רית מולאמת, עירונית או מופעלת על-ידי הון פרטי, מבטיחה, בין השאר, התחבורה הציבורית המאורגנת במסגרת הקואופרטיבית והמקיפה את מכלול בעלי המקצוע הדרושים לה מהנהג ליד ההגה עד למכונאי במוסך, את היתרונות הבאים לנוסע, למענו היא קיימת.

קואופרטיב "דן". לא ניצל מעולם, עקב סיבו הקואורטריבי, תקפת משבר או חירום, לשם הפקת תועלת חזמ' רית לעצמו. דן קיים את התחבורה גם בשעות החמורית ביותר של קרבות הספר ביפו והפצצות תל-אביב.

קואופרטיב "דן". מעסיק מומחים ממדרגה ראשונה בלי שדבר זה ייקר את הוצאות הנסיעה. כי גם המומחה המעולה ביותר אינו מקבל משכורת גבוהה יותר מחבריו האחרים לקואופרטיב.

קואופרטיב "דן". לא היה יכול להקל על העומס בתנועה על-ידי הפעלת כל האוטובוסים שברשותו, לולא הניש החבר, שהוא גם בעל המפעל הקואופרטיבי, באח' ריית למשק, ושומר על רכוש זה בכל כוחו.

קואופרטיב "דן". זכה לאחוזי אפסי של תאונות דרכים באוטובוסיו כתוצאה ישירה של האחריות הקואופרטיבית, המקפידה בבחירת הנהג היושב ליד ההגה.

קואופרטיב "דן". מורכב מחברים שאינם רק משקיעים ונ'שאים במפעל הקואופרטיבי, אלא גם עובדיו, ואשר בתור שכאלה לא אחוז מעולם בנשק השביתה שהיה משתק את החיים במרחב תל-אביב.

קואופרטיב "דן". שימר על הביקורת העצמית של מאות החברים המאוגדים בקואופרטיב והמשמשים דוגמה איש לעצה. ביקורת זאת מביאה למכסימום של פרויו.

קואופרטיב "דן". מקיים שיפוט חברים חמור וקפדן בהרבה מזה הנהוג כלפי עובדים בכל מסגרת משקית, לא' קואופרטיבית, אחרת.

קואופרטיב "דן". היה יכול לקלוט, בגלל מבנהו הקואופרטיבי היילים משוחררים במספר ניכר: 80 משוחררים אחרי מלחמת העולם; 300 אחרי מלחמת העצמאות.

קואופרטיב "דן". מפעיל את העזרה ההדדית שהיא מיוחדת הרעיון הקואופרטיבי, מבטיח תעסוקה מתאימה גם לנהגים הקשישים.

קואופרטיב "דן". משמש, עקב אופיו הקואופרטיבי, מאז ומתמיד גורם בטחוני, עליו סומכות הרשויות.

המשאבן. תריסר משאבות הדלק של דן מספקות כ' 8000 גלון דלק ליום, ממלאות מיכלי האוטובוסים בדלק המספיק לפחות ל' 19 השעות שהן יום העבודה של אוטובוס דן.

"לבד?"

"לא, מר סטן נמצא כאן!"

שיחה היסטורית זו התקיימה בדמשק, ב-1949. האיש רחב הכתפיים היה ג'ורג' עבדאל-מאסיך, לחם באותו יום קרב מיואש נגד יחידה גדולה של ג'נדרמים בלבנון. עבדאל-מאסיך יצא חי, התראה עם מרעיו במקום מיפגש מחוץ לעיר. "מר סטן" היה הסיסמה שבעשרה שנה לפני כן נפגש במיכללה האמריקאית של ביירות עם מורה לשפה ה-גרמנית בשם אנטון סעדה, בנו של מהגר לבנוני לבראזיל. סעדה יום רעיון גדול: הוא לא האמין באחדות הבל-ערבית, אלא במדינה חדשה של "סוריה". במושב גיאוגרפי זה כלל, מלבד סוריה הנוכחית, את הלבנון, עיראק, עבר-הירדן וארץ-ישראל.

מוות ביריות. סעדה, חניך נאמן של ה-תנועות הפאשיסטיות, קשר את רעיונו לאידיאולוגיה "סוציאליזם": חיסול המשטר הפיאודלי, "סוציאליזם" שהבטיח את הכל לפועל, לאיכרים ולבעלי-התעשייה, הפרדת הדת

אלמנה ג'ורג'ט סעדה

"מר סטן נמצא כאן!"

מן המדינה. למפלגתו קרא בשם "המפלגה דסוציאליזם הלאומית של סוריה".

אחרי הקרב בלבנון, דרשה ממשלת אותה מדינה כי סעדה, ששהה בדמשק, יוסגר לה. רודן סוריה באותם הימים הקולונל אל-זעים, הסכים להסגירו. סעדה שמע על ה-מזימה, החליט לברוח, יצא במכונית לגמל לטקיה. אולם, לפי סיפור מעריציו, התחרט באמצע הדרך, החליט למות — מחשש שמא אחרת ייחשב לפחדן. הוא הוצא להורג ביריה כעבור 36 שעות.

מאז הפכה מפלגתו לתנועת-רוצחים. זעים נהרג, בזעקו: "רחמו על ילדי!" החשובה: "לא רחמת על ילדי סעדה!" מעילו המגואל בדם של הרוזן נמסר לאשתו של סעדה, ג'ורג'ט, שהיא חברת הנהלת המפלגה. כעבור זמן קצר נרצח גם ריאד אל סולח, ראש ממשלת לבנון.

מאז היה נדמה שהמפלגה שקטה, חבירה נכנסו לפרלמנטים של סוריה וירדן, עתונה היומית שיושג בסוריה. לפני שבועיים התכנסה ההנהלה, הכריזה על המפלגה כעל מבצר נגד הקומוניזם, דרשה את איחוד סוריה רבתי, תקפה בחריפות את חוזה מצריים-סוריה שהפריד בין סוריה ועיראק. לא הוזכרה אף בהשמצה אחת: ישראל.

המעוניין. השבוע הסתבר כי מפלגת סעדה חזרה לדרך הרצח. סגן הרמטכ"ל ה-סורי, ראש מדיחיה אדיב שייקלי ועמוד-התחוק של החווה עם מצריים, נרצח בדמשק לאור היום במישחק כדורגל עלידי סמל המשטרה הצבאית, חבר המפלגה, שתחאב.

לא היה צורך לאמץ את הדמיון כדי לחפש את המעוניין: מעצמות-המערב שתמכו בזמן האחרון מאחורי הקלעים במפלגה הפאשיסטית, ביקשו בעזרתה להכניס את סוריה וה-לבנון למחנה התורכ-עיראקי.

אגדה ושמה קוצר

(המשך מעמוד 7)

קום לצעוק "אמא, אמא!" או "אבא, אבא!" קראו "אריה, אריה!"

"הסיסמא: דלילה שמשון!"

באישדוד נשבר מפעל חייו של קוצר — הפלוגה. לא היו לו חיים מחוצה לה.

מספר המגיד צירה (כיום אלוף צבי צור, ראש אכ"א): "למחרת יום אישדוד מצאתי בחדרו על מיטתו, שבור ומחוסל לחלוטין, בקושי דיבר. בקושי זו בכלל. הוא מתח ביקורת על הפעולה, על הפיקוד. רצה שישבר ררו אותו מפיקוד על הפלוגה. פחדתי שיישבר לגמרי אם אשחרר אותו מן הגדוד, שהוא יהיה חלוי באויר. הוא היה די סנטימנטלי, רגשני. מניתי אותו למדריך גדודי. לא היו לו תפקידים מוגדרים. הכוונה היתה לתת לו להסתובב במטה הגדוד."

בגדוד התפשטה השמועה כי אריה קוצר האגדי, איש הברזל, מפקד עשרות פעולות, בכה אותו יום כילד קטן.

יצחק דוידון סבור כי פעולת אישדוד היתה רק הקש האחרון ששבר את הגב, וכי העייפות המצטברת של הפעולות הרצופות הכשירו בלבו של קוצר את הקרקע למשבר.

משך חודש פעל קוצר כמדריך. בפנסק קטן רשם עשרות פרטים כדי להזכירם לעצמו: מו: לשלוח אנשים לקורס להעביר אמו-נים של חבישה ("הכרחי!") להזמין בק' בוקי מולוטוב, להביא חובשים חדשים. הפרט האחרון הרשום בפנסק: "הסיסמא דלילה שמשון. היציאה ב-10.30".

חמש מלים

את אשר מסתתר מאחורי חמש מלים אלה אפשר לתאר בספר. אפשר לתאר גם בעובי דות יבשות:

באותו לילה עמדה פלוגה א', ששורתיה מולאו מחדש ושעליה פקד עתה מפקד אחר, להתקף את הכפר בית-עפא, כחלק מן ה-מערכה הגורלית על נגבה הסמוכה. שועלי-שמשון היו צריכים לפתוח באש מקלעי ה-גיפים שלהם מכיוון שני לרתק את מגיני הכפר.

קוצר, שהיה צריך להיות במחנה הגדוד, לא התחיל מעמד, בא בלי כל סיבה למטה ה-קרבי. שם נתקבלה ההודעה כי הגיפים לא הגיעו למקום הנכון לא ריתקו את המצרים. אותה שעה חזרו הגיפים שאיבדו את קשר האלחוט, לקבל הוראות.

אריה קוצר עלה על גיפ, הוביל את השור-עלים אל מבואות הכפר, נתן מכת'אש כפי שהשועלים המנוסים לא ראו עוד כדוגמתה. אחר חור למטה. שם נמסר לו כי הכפר נכ-בש, וכי נמצא בו שלל רב של נוסאי'מק'לעים. קוצר והגיפים, יחד עם מכונית-משא כבדה של הסדנה, יצאו לקחתו.

שמחים ורגועים, במצב-רוח של גמרי-פעולה, נכנסו הגיפים לתוך הכפר, בדרך הראשית, ששני צדדיה היו ממוקשים. פתאום ניתכה עליהם אש רצחנית מכל הצדדים. ה-מומים נצמדו האנשים לקירות. איש אחד קם, קרא "שמשון ודלילה", ויידא כך שה-יורים הם אינם מאנשי הגדוד, עלה על גג, האיר בידו בפנס, קפץ למטה לפני שהחלל התמלא שריקות כדורים. היה זה אריה קוצר, הוא לבדו ניחש את אשר קרה: פלוגה-הרג לים כבר נסוגה, בגלל התקרבות זריחת השחר.

איש מקומץ האנשים שהיו באותה פעולה לא יישב את הקול השקט שפקד, כמו במג'רש אימונים: "גיפ ראשון — לעלות ולנ-סוע!" בעל כורחם, כשיצר הקיום העצמי מצווה עליהם לשכב ולהסתיר את עצמם, קמו האנשים, התניעו את הגיפ, דהרו ה-חוצה, מלווים פגזים ירוקים מאירים באור פוספור. שוב פקודה שקטה, חוזרת, ושוב יצא גיפ. אחד-אחד יצאו הגיפים ומכוניות המשא מבעד לאש התופת. איש לא נפגע.

איש — מלבד אריה קוצר והאפסנאיה-גדודי משה ונצובר, שישב לידו. הגיפ הלבני-אחרון, נהוג בידי הכדורגלן אריה בנדורי, כיום שוער מכבי תל-אביב, סטה בחושך מן השביל, מוקש ריסק את גלגליו האחוריים. מוכה-הלם, מבלי לדעת את אשר הוא עושה, הוביל בנדורי את הגיפ בהתנעה דמית, על שני גלגלים, עד לנגבה. שני יושבי הגיפ שישבו מאחור נעלמו. השחר זרח, מנע חיפושים.

אריה קוצר, האיש שלא השאיר מעולם פצוע מאחוריו, נשאר בשדה.

ישיב חיה

HAIFA CURIER

חיותה נסעה לדודה

לאחר שבועות רבים רבים בהם זכו אך ורק מבוזרים להזדהות בצילומי הישיב וזכות בפרס, הגיעה סוף סוף, שעתם של הידידים.

חיותה נוביקוב בת ה-13, כבר בגיל זה היא עצמה מושכת בעט ומפרסמת את רשימותיה דרך-קבע ב-הארץ שלנו. נסעה לביקור אצל דודתה בחיפה, בחרה לצורך זה את הישיב מפני שכאשר נוסעים בו אפשר לנצל את הזמן לקריאה, מבלי להיטלטל יתר על המידה. אולם אם כי חיותה היא קוראת עתונים מושבעת, הרי לא היא עצמה יזתה את צילומה משום שגליון "העולם הזה" מוכא הכיתה על-ידו אביה רק ביום ששי. היו אלה עשרות חבירה וחברותיה לכיתה שכשרו זה ביום רביעי אחר-הצהריים. בשמחה ובצהלה, כי היא הופיעה בצילומי המוחות של הישיב.

יום חמישי, 21.4.55, 12.30

יום ששי, 22.4.55, 10.15

אתה, אחד מאלפי הנוסעים מדי יום בקו הישיב מתל-אביב לחיפה ומחיפה לתל-אביב, אותו מקיים אגד בדייקנות, נוחיות ומהירות, תוכל גם כן לזכות בפרסי הזיהוי. לנוסע הראשון בתמונות שלמעלה שיבוא ויזהה עצמו במערכת העולם הזה, תל-אביב, רחוב גליקסון 8, יוענק פרס של 15 ל"י במוזמן. השני במוזמן יזכה בפרס של עשר ל"י במוזמן.

למבחן דעת הקהל

השאלות יפורסמו במקום זה בשבוע הבא
המפלגה הפרוגרסיבית - משה
הבחירות - מחלקת ההסברה

כולם פה אחד...

אחה כידים נאמונו

כפוסך פס

חברת תעופות סבנה

פלאניס 66801 • ירושלים 3471 • חיפה 66926

ואולי
תזכרה!

כרטיסי זכיה להשיג במוסדות
הוועד למען החייל

צות האטום והמימן של צרפת, עשה ראש הממשלה אדואר מור צעד נוסף להסכמת הצבא הצרפתי למכשיר של ימירשלים: ממסלת צרפת עיבדה תוכנית, לפיה ילמד כל אחד מ-250 אלף הטיירוניס, המגויסים לצבא מדי שנה בשנה, מקצוע מועיל.

הלימודים יתנהלו בבתי-ספר סכניים מער לים, שיוקמו במיוחד על-ידי הצבא, יזכו את הלומדים בדיפלומות, אשר יוכרו על ידי כל המוסדות הציבוריים והפרטיים של צרפת. יתר על כן, מרבית יחידות הצבא הצרפתי יעסקו בעבודות ציבוריות נרחבות, כגון סלילת כבישים, הקמת גנים ציבוריים ובניין בתי חולים, סכרים ותחנות כוח. מר בן מאליו שהחליטים, אשר יכתתו את תרבתם לאה, יקבלו משכורת מתאימה.

השבוע התאמן פור להגן על תוכנית מפני התקפות ראשי האיגודים המקצועיים של צרפת, אשר חששו מפני גידול האכסלה ניהם אותם אחד מצירי ביה-הנבחרים הצרפתי: אל דאגה, בקרוב ילך סור דוכי של מנדס-פראנס - והתוכנית תלך אתו יחד.

הודו

חפש את הכור

ציד קופי הרימוס ההודיים ויצואם לארצות הברית, אשר סייע במידה רבה לחקר גנפים שיתוק-הלידים (העולם הזה 1914), חולל מחלוקת חריפה בתוך הודו עצמה. אנשי הדת הבודהיסטית בהודו הצפונית מחו נמרצות על ציד החיות הקדושות. לעינתם קיבלו החקלאים ההודיים את צייד-הקופים כקבל מצילים: הקופים הקדושים, אשר חוצפתם גדלה משנה לשנה, גרמו השנה נזק של רב בות לירות לשדות ולמטעים. ממשלת נהרו לא ידעה כיצד למשר בין שני המתנות הידיים.

בשבוע שעבר נפתח פתח ראשון לפשרה: אחד מנכבדי העיר אנוראהאפור, בירת העתיקה של דת בידהה, העלה הצעה מקר רית: ציידים שיעבדו בשירות הממשלה יל-כרו את הקופים, יעבירו אותם ברוב עדר נות למחוזות, בהם אין הם נחשבים לחיות קדושות משם אפשר יהיה לייצא אותם ללא כל סיכונים פוליטיים.

כדור הארץ

משכר המטאורים

שגריר צרפת במוסקבה, לואי בוקס, שכא השבוע לביקור במולדתו, סיפר כי המחזור החמור ביותר השורר כיום בברית המועצות הוא המחזור במטאורים. לדבריו, הגיע ה-מצב עד כדי שאי אפשר להשיג מטאטא אסילו בשוק השחור.

נצחון-בזק

הדרכה המזור ביותר של השבוע: שתי נשים צרפתיות, תושבות העמיה מינקלי, אלס לובה ומרה טרוה דולין, העליבו זו את זו בפומבי, החליטו לערוך קרב בעזרת אלות כבודות הקרב נערך לאור היום, בין חורבות הסירה העתיקה של מינקלי, בור כותה אלפי צופים, הסתיים כהרף עין ל-אחר שהממה מרה טרוה את יריבתה במה לומה הראשונה. המנצחת נעצה בו במקום על ידי המשטרה, הובאה לדין באשמת תקר-טה.

חמונות-מרגלית

תגלית החודש: בעת מכירה פומבית לונדונית נתגלה אלבום התמונות הפרטי של המרגלת המפורסמת מאטה הארי, אשר הוצאה להורג על ידי הצרפתים בשנת 1917. האל-בום המגלה פרטים בלתי דועים על חייה של הרקדנית-המרגלת. עדיין לא נמכר לאיש, ייקנה, כנראה, על ידי אחד המויואונים הבריטיים.

צי-דמיונית

בסקר, שנערך על-ידי אים נתגלה כי ארצות-הברית עומדת במקום הראשון בעולם בשטח מכוניות-המשא. לאמריקאים יש כ-10 מיליון מכוניות-משא - כפי-ליב ממה שהיה להם לאחר מלחמת-העולם השנייה.

ברית-המועצות

תיתחיס, לא חמאה

בשבוע שעבר ישבו רכבות אורחי ברית המועצות ליד מקלטי-הרדיו, חיכו לבשורה המסורתית של ראשית אפריל: הורדת מחיר רים כללית ברחבי קהילת הרפובליקות ה-סוציאליסטיות.

הבשורה לא באה. במקומה באו הודעות מסוג אחר לגמרי: משלחת סובייטית יצאה לפאריס כדי להזמין 50 אלף טונות בשר קפוא. משלחת אחרת יצאה לאמריקה הדרר מית, לשם הזמנת מצרכי-מזון שונים אחרים, ובה בשעה הוטל פיקוח על כמה מצרכי-זון חיוניים בתוך רוסיה עצמה.

היה זה הד מאחר במקצת של מאבקה-איר-תנים בצמרת השלטון בברית-המועצות. כא-שר ירד גיאורגי מאלנקוב מכס ראש-הממ-שלה, היה הנימוק הרשמי לירידתו איה-צ-לחתי בפיתוח החקלאות הסובייטית.

אולם הפרשנים ידעו את הנימוק האמיתי: מאלנקוב התנגד לדרישותיהם של חרוש-צ-ובולגאנין להאדיר את התעשייה הכבדה וה-מלחמתית על חשבון תעשיית המזון וסחור-רית-הצריכה. עתה, לאחר נצחונה של כת-בולגאנין הורמו כל הכנסות-המדינה אל-התיתחיס. האוצר היה נאלץ לחתור על-ה-חמאה, אולי לזמן רב.

צרפת

באת וכחרב

בד בכד עם ההכנות לחיסול תעשיית פ-צ-

הווי

המנצל מוצל פטור

ברחובות, נדהם פרוסן עשיר לכשורש-ספנו נהג-מונית שלוש לירות עבור נסיעה קצרה, פרץ בנעקתו, נרגע ושילם לאחר שה-כ-ביר לו הנהג: "זה לא הכסף שלך, זה הכסף של אחי, אשר עובד אצלך בפרוס בחצי-מש-כורת".

היזהרו מילדים!

בתלאכיב, נשך כלב משוטט את שלום-פרידמן בן החמש, נתפס, הועבר לבדיקת-פטרניאר משטרה, שגילה כי הכלב נדבק פן הילד בחצבת קלה, בריא מכל שאר הבחיר-נות.

חתונה דוהרת

בלקסינגטון, ארצות-הברית, בשעת מסע-חתונה לכנסייה, התנגשה מכוניתו של החתן, פטיבן לינקולן, במכוניתה של הכלה, אלס-פונטיאק, ניתרה לאחור, הפכה את מכוניתו של הכהן הפרוטסטנטי, בורג-סטיובייקר.

אשת-לוסרן

בחיפה, עצה המשטרה את ישראל לוסמן, רוכל במזכרות, שקנה בעתלית כמיות גור-לות של גביש-מלה, שובך אותם במסגרות-חורשה, מכר אותם לחיירים בתור מזכרות-מהרהמלה של סדום.

חופש מוכל

בבביל גרמניה-צרפת, הציבו השלטונות ה-צרפתיים שלט ענקי: "כאן מתחילה ארץ-החופש ו-הצמיח אלו שלט קטן יותר: ה-החניה אסירה בהחלט ו".

מצה ומריבה

בפתח-הקוה, נכנסה לקוחה מס-מית בריב-סוער עם החנוני שלה, שהציע לה לקנות-פצית מתוצרת בית-החורשת חירות, אותו-חשבה למפעל השייך לתנועת-החירות.

המסקנה המעשית

בתלאכיב, גילתה המשטרה, שצצה כנר-פית פורצים צעירים כי הצעירים ה-אספי לפני הפעולה בקולנוע ירנן, בו הרצג-הפרט הפשע אינו משתלם.

השד אינו נרא

במוסקה קאנלו, טענה אם המנור המקומי-לפני המשטרה, כי השטן מדבר אל הנזירות-מדי לילה בלילה, הופעה-כאשר גילתה ה-חקירה המשטרתית שקלחת-השטן בקעו מאר-לם הקוצרטים הסמוך למנור, בו נערכו-חזרות של תזמורת פריסאית ידועה.

איפה רומאנטי? זה סתם חושך!

ב.א.ו. תכנסו. אני חושב שאבא ואמא מתחבאים באיזה מקום!

בטח שזה מלונלך. איך תיחושבת שניקיתי את הדיש?

אה! עוד זכוכי!

זה הכל שרירים!

כרא-רני

כאשר חופיע, החודש, ספר הקריקטורות השני של האנץ' הצהוב הניע יצור-עפרונן, פראדני לגיל שנתיים וחצי. דני בעל ההוסם המנומס והשיער הכרכני, דומה להפליא לבילי, בנו של קצתם. מאז פורסמו תענוגיו לראשונה על דפי 'העולם הזה' (850) עלת בידו לכבוש, נוסף על העיתונות האמריקאית, גם עשרות עיתונים אנגליים, צרפתיים ואיטלקיים, להנעי ל-63 מיליון מעריצים.

כשאני רוצה ללכת לקולנוע, אני תינוק. אז עכשו אני פתאום גדול!

... בוס!

אל תצרחי עלי! אני מנסה להשוב איפה שמתי אותם!

היא לא יכולה לרדוף אותי. עד שאבא שלי יביא חדש!

זה לא יפה להכות בזורה. צבוס אותה!

הגלידה שלכם נמסה מהר נורא. או אכלתי אותה!

מה יש? הוא מת!

נראה אותך. תפוס אותי!

יפה של קור!